TRANSPORT
ARBETAREN

Nummer 5 maj 2022

Johan Forssell (M) om framtidens bevakningsbransch

Respekttrappan
Modell för bättre arbetsklimat

Transportarbetaren testar – är dyraste termosen bäst?

NOSTALGI
Från glassar till svunna imperier

Fackligt fotarbete

Taxi Taxichaufförer oftare sjuka
Hamn Transport inleder hamnblockad
Gummiarbetare Däckbyte med kollektivavtal

DETTA ÄR EN ANNONS.

Trygghetsfonden tsl

Stärk din konkurrenskraft med kostnadsfri kompetensutveckling!

Det blir allt viktigare att hålla sina kunskaper uppdaterade eftersom arbetsmarknaden förändras snabbt.

Trygghetsfonden TSL erbjuder över 100 kostnadsfria utbildningar och valideringar som stärker konkurrenskraften hos företag och dess anställda. Läs mer om erbjudandet på tsl.se.

Är du anställd? Då ansöker arbetsgivare och fack för dig.
Kontakt: kompetenskraft@tsl.se

www.tsl.se

”Kompetens för konkurrenskraft för individer och företag” drivs av Trygghetsfonden TSL genom medfinansiering från Europeiska socialfonden.

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

TRANSPORT ARBETAREN

Svenska Transportarbetareförbundets tidning.

Box 714, 101 33 Stockholm.
Besöksadress:
Olof Palmes gata 29, 6 tr.
transportarbetaren.se

På omslaget: Jouni Illikainen
Foto: Pernilla Ahlsén

ANNONSER
AdSales Group AB,
Joel Pehrsson
Tel: 073-590 25 32
E-post: joel@adsales.se

TRYCK
Bold Printing Mitt AB, Sundsvall 2022.
TS-kontrollerad upplaga: 55 200.
Nästa nummer utkommer den 2–3 juni.

PRENUMERATION
200 kronor per år.
Adressändring meddelas till respektive avdelning. Icke medlemmar kan mejla info@transportarbetaren.se.

TIPSA OSS
E-post:
fornamn.efternamn@transportarbetaren.se
Telefon (växel):
010-480 30 00

REDAKTION
I redaktionen för detta nummer:

KRISTINA SJÖBERG
Chefredaktör och ansvarig utgivare
010-480 33 01

CHRISTINA AHLUND
Redigerare
010-480 33 05

PERNILLA AHLSÉN
Reporter
010-480 33 07

JOHN ANTONSSON
Reporter/redigerare
010-480 33 06

LILLY HALLBERG
Reporter
010-480 33 03

SVERIGES TIDSKRIFTER

Innehåll Nr 5

Jouni Illikainen, Nicklas Vilhelmsson och Markus Larsson i fackklubben på Götene Kyltransporter.

30

22

28

20

14

4 **LEDARE**
KRISTINA SJÖBERG

6 **MÖTE MED MAKTEN**
JOHAN FORSSELL (M)
Moderaternas rättspolitiska talesperson om framtidens bevakningsföretag.

12 **KRÖNIKA ALEXANDRA EINERSTAM**

14 **KRIGET I UKRAINA**
Frilansjournalisten Tadeusz Rawa har mött människor på flykt vid gränsen mellan Polen och Ukraina.

16 **KRÖNIKA**
DAVID ERICSSON

20 **7 FRÅGOR**
JIMMY ÅSBERG
Hamnavdelning 1:s ordförande svarar på frågor om den kommande blockaden mot ryska fartyg.

22 **ARBETSMILJÖ**
Respekttrappan är ett verktyg för att skapa bättre arbetsklimat.

28 **TERMOSTEST**
Hur väl håller termosar värmen? Det har vi tagit reda på då vi jämfört åtta termosar.

30 **FACKLIGT ARBETE**
En arbetsplatsolycka med klämskador på stålbeklädda fötter blev startskottet för en ny fackklubb på Götene Kyltransporter.

36 **FRÅGA FACKET**

38 **KULTUR NOSTALGI**
Nostalgi kan öka din tålighet för smärta.

40 **MAJKRYSSET**

42 **MÅNADENS MEDLEM**
Gustaf Dubeck om jobb, kärlek och musik i Gävle hamn.

44 **MÅNADENS KLUBB**

47 **KRÖNIKA**
TOMMY WREETH
Transports ordförande om förbundets blockad mot lossning av ryssbåtar.

Ledare

Har du tips och idéer?

Kriget fortsätter att rasa i Ukraina och Sverige försöker trycka på för att få ett slut. Svenska Transportarbetareförbundet har varslat om blockad av ryska, ryskflaggade och ryskkontrollerade fartyg från den 1 maj 2022 och demonstrationer anordnas utanför ryska ambassaden i Stockholm.

PÅ POSTNORD I Jönköping skänkte TPL-klubben skadeståndet de fick för en missad MBL-förhandling till hjälp för Ukraina. Vi läser om chaufförer som initiativrikt åker ner med mat, medicin och annat användbart och som kommer tillbaka med familjer på flykt. I det här numret har frilansmedarbetaren Tadeusz Rawa varit på plats vid gränsen mellan Polen och Ukraina. Ihor Luhovyj berättar att tunga lastbilar har svårt att röra sig i krigszonen.

– Vägar är ofta sönderbombade eller minerade. Det ligger också en massa blindgångare. Bara mindre fordon kan klara att nå små orter. Ibland kör vi nästan på ren intuition för att undvika alla faror, säger han.

En otäck arbetsplatsolycka blev startskottet för en fackklubb på arbetsplatsen Götene Kyltransporter. Arbetare ska inte behöva komma till skada för att ett fackligt engagemang och intresse ska väckas. Arbetsmiljön gäller alla och arbetsgivaren ska arbeta förebyggande så att inte skador och tillbud uppstår. Arbetsmiljö handlar om fysiska, psykologiska och sociala förhållanden. Ja, allt är arbetsmiljö skulle man kunna säga. Och det finns modeller att ta till hjälp, till exempel Respekttrappan. För frågorna är ofta svåra och komplexa och då kan det vara bra med lite vägledning, se sidan 22.

VISSTE DU ATT Sverige har 542 miljardärer? Och att lönegapet mellan arbetare och tjänstemän fortsätter att öka? Att det i år går cirka 65 arbetarlöner på en näringslivstopp? Det vill säga att en vd i näringslivet tjänar lika mycket som 65 arbetare.

AB Volvos ordförande Carl-Henric Svanberg lovade att bonus var otänkbart för ledningen när bolaget under pandemin tog emot miljardbelopp i stöd av oss skattebetalare. Men det hindrade inte att det i stället blev en ”rörlig ersättning” som gav Volvos vd Martin Lundstedt 21 miljoner kronor extra. Hans lön ökade dessutom med fem miljoner till 49.

I år kan förstamajtågen ringla som innan pandemin. Är det frågan om löner ropen som skallar handlar om? Kommer du vara med i något förstamajtåg? Ta en selfie och skicka till oss på redaktionen@transportarbetaren.se.

DET HÄR ÄR mitt andra nummer och jag fick rätt. Det är verkligen kul att tillsammans med redaktionen göra din tidning. Har du tips och idéer om vad vi kan skriva om eller en läsarbild du vill visa – mejla till redaktionen@transportarbetaren.se. Ha en härlig försommar och var försiktig på jobbet. ■

Kristina Sjöberg är chefredaktör på Transportarbetaren.

> ”Arbetare ska inte behöva komma till skada för att ett fackligt engagemang och intresse ska väckas.

VI VILL VETA VAD DU TYCKER!

Mejla oss på redaktionen@transportarbetaren.se

Sagt på webben

Vi skrev om tingsrättens beslut att avslå Transports skadeståndskrav gällande skyddsombudet som sparkades ut från Ringhals:

”Tingsrätten är ett lotteri, jag hoppas att Transport kommer fram till att överklaga.” *Björn*

Vi skrev om att ukrainska flyktingar riskerar att utnyttjas när de börjar jobba i Sverige:

”Det finns många ukrainska flyktingar som är it-specialister som arbetar som outsourcade frilansare till svenska it-företag. Många har redan kommit till oss i coworking Stockholm. Jag tycker att resten borde kommunicera med den ukrainska ambassaden angående jobbet. Jag tror att det skulle vara effektivt och undvika att nämna situationer i artikeln.” *Sebastian*

Plus & minus

↑ Sommartid och ljuset.

↓ Pollen och krig.

Populärt på webben

... den senaste månaden:

1. E-handel exploderar – här är företagen som kör hem till dig
2. Avdraget kan ge tusenlappar till chaufförer
3. Dyrt att vara bilbud hos Foodora

Noterat

Självkörande fordon ska studeras

Hur autonoma fordon kan effektivisera transportflöden kommer att undersökas i Gävle hamn. Det görs som en förstudie för Yilport som ansvarar för driften av hamnen. Tanken är att projektet ska starta i höst och containerhanteringen är först ut.

– Vi har fått i uppdrag att kartlägga och analysera vilka fördelar och värden som autonoma lösningar skulle ge. Visionen är att bygga en helt autonom logistikproduktion för Yilport, säger David Darwall, internationell chef för tillämpad autonomi på Semcon, som utför förstudien, i ett pressmeddelande. ■

> *”Milersättningen har sedan länge tappat kopplingen till vad det kostar att äga en bil.”*
>
> **PIA BLANK THÖRNROOS**
> Rättslig expert på Skatteverket, i tidningen Arbetet.

Vägens riddare

FOTO: PRIVAT

PHILIP HAMMARGREN SÄGER att det finns många hjältar i transportbranschen. Den här gången lyfter vi honom som en vägens riddare.

Det var under en fredagsmorgon i slutet av mars som det gjordes flera anmälningar om sönderkörda däck på Essingeleden utanför Stockholm. En grop hade uppstått då en broskarv hoppat ur läge på en av alla körbryggor som finns på leden. Lastbilschauffören Philip Hammargren var först på plats och såg hur bilen framför och plåtskivan från körbryggan flög i luften.

– Det hade varit livsfarligt för en motorcyklist att köra ner i hålet. Jag ställde upp lastbilen som skydd och larmade polisen, säger Philip Hammargren. ■

Bilden

FOTO: JOHN ANTONSSON

”PLÖTSLIGT STANNADE EN eldriven distributionsbil till och bärgarna fick rycka in. Polisen kallade in ordningsvakter för att hejda trafiken och taxibilen blev stående. Observera kameramannen bakom ordningsvakten. Snart går scenen kanske att se i ett tv-program”, skriver reporter John Antonsson som tog bilden. ■

Insändare

Inget smittskydd i taxibilarna längre

Jag hoppas att alla är väl medvetna om att de flesta taxibolagen, åtminstone i Stockholm, nu har plockat bort barriärskyddet och skippat alla andra skyddsåtgärder. Nu är det ”business as usual”.

SJÄLV JOBBAR JAG för Taxi Stockholm och har ångest dagligen, då jag nu tvingas att köra passagerare i framsätet. Senast i fredags hade jag en kille som satt och hostade konstant. När man frågar Taxi Stockholms styrelse VARFÖR de agerar på detta sätt så blir svaret att ”det handlar om varumärket”. Man anser alltså att imagen är viktigare än personalens hälsa, trots att den nya omikronvarianten – BA2 – just nu exploderar nere i Europa och garanterat kommer att komma hit. Att då, som detta stora taxibolag, kläcka ur sig en sådan kommentar är inget annat än grundmurad cynism och ett vidrigt sätt att bemöta personal, som i grunden enbart är orolig för sin hälsa. Taxibranschen i dag genomsyras av en enorm empatilöshet, parad med en enorm okunnighet, och vem som helst inser ju att motsvarigheten är svår att finna i någon annan bransch.

MEST STÖRANDE ÄR dock att företrädare för ett företag som Taxi Stockholm, med sin dominerande roll på huvudstadens gator och torg, inte inser att de som utför arbetet är rädda. I ett sådant läge faller onekligen det vackra pratet om kollektivavtal (som de inte följer) och personalvård tämligen platt.

Taxichaufför i Stockholm

Delta i debatten!

genom att mejla din insändare till **redaktionen@transportarbetaren.se**. Skicka med ditt namn, befattning och en bild på dig själv.

> **”Grundmurad cynism och vidrigt sätt att bemöta personal.”**

”Svensk rättspolitik är väldigt ängslig”

Johan Forssell i riksdagshusets entréhall.

Vilken roll ska ordningsvakterna ha i framtidens brottsbekämpning? På det och mycket annat svarar Moderaternas rättspolitiska talesperson Johan Forssell i Transportarbetarens artikelserie *Möte med makten*.

Text **John Antonsson** *Foto* **Lilly Hallberg**

Frågar du väljarna är lag och ordning fortfarande den näst viktigaste politiska frågan enligt opinionsmätningsföretaget Novus. Bara sjukvården prioriteras högre.

När ämnen som skjutningar, straffsatser och nya lagar ska debatteras skickar Moderaterna fram Johan Forssell, partiets rättspolitiska talesperson. Den här intervjun handlar mest om bevakningsbranschen. Men den första frågan handlar om trafikpolisen. Vill Moderaterna satsa på den?

– Det är alltid en fråga om hur långt politiken ska gå in i en myndighet och styra. Vad jag kan säga är att vi ser framför oss en stor utbyggnad av polisen. Vi har som mål att öka antalet poliser med 50 procent, en ökning med 11 000 poliser. Fokus på satsningen är i lokala funktioner. Tyvärr ser vi många tecken på att personer som kör bil med narkotika i kroppen blir allt vanligare, de har inget på våra vägar att göra. Får vi chansen efter valet ser vi till att förstärka trafikpolisen, säger Johan Forssell.

I SVERIGE HAR vi lagar som är anpassade för att ordningsvakter ska stå i dörren eller hålla koll på köpcenter och dansbanor. Nu gör många ordningsvakter något helt annat. I Stockholm finns ingen tunnelbanepolis men väl ett tv-program om de uniformerade vakter som ska hålla ordningen i huvudstadens nervsystem, också i mindre kommuner patrullerar vakter gator och torg. Johan Forssell tror att det kommer att fortsätta vara så, till och med öka.

– Bevakningsbranschen kommer att ha en viktig roll i framtiden. Men jag ska i ärlighetens namn säga att för mig är rättspolitiken ett statligt ansvar. Det är staten som ska skydda medborgarna. Tyvärr är det nu så här att polis och åklagare inte räcker till. Man är för få och har för dåliga verktyg. Polisen talar om 10 000-tals personer i den gängkriminella miljön. Till följd av det har den här branschen vuxit kraftigt. Jag tycker inte att det är optimalt och det ska inte behövas.

– Jag vill ändå ta tillfället i akt och säga att jag varit ute och träffat många ordningsvakter och träffat många engagerade killar och tjejer som är professionella och brinner för sitt jobb.

I MAJ 2021 presenterades en statlig utredning om nya regler för ordningsvakter. Utredarens förslag var minst 160 timmars utbildning för nya ordningsvakter.

– Jag tycker nog att förslaget är ganska rimligt, men det är inget tak för mig, snarare ett golv.

Efter att ordningsvaktsutredningen presenterades skickades den ut på remiss. Där fick organisationer och experter möjlighet att komma med synpunkter. Det är sällsynt att arbetsgivarorganisationer och fackförbund skickar in gemensamma svar. Men Transport och Bevakningsföretagen gjorde det och var i stort nöjda med utredningens förslag. Men det finns en del som fått hård kritik: Utredarens förslag om att slopa Säpos kontroll av nyanställda.

– Jag förstår att det är viktigt för Transports medlemmar och för branschen. Vi tittar på det just nu och vi kommer att se hur regeringen kommer att hantera remisskritiken och hur man går vidare med den. Vi är måna om att hitta en lösning som håller över tid och som känns bra för de olika aktörerna.

MODERATERNA HAR TRADITIONELLT varit partiet som vill ha mer pengar till polisen och hårdare straff. De senaste åren har Socialdemokraterna försökte anpassa sig i retoriken och genomfört många straffskärpningar. Varje gång det händer brukar Johan Forssell intervjuas av tv-nyheterna och säga något i stil med att det tagit för lång tid och ibland att det är lite för sent.

”Riskerna för rättsstaten och människors integritet kommer framför allt från att vi inte lyckas hantera kriminaliteten.”

Johan Forssell (M).

Men hur ska han och Moderaterna göra för att komma till snabbare beslut?

– Regeringen är ju långsam. Det går att bibehålla krav på rättssäkerhet och kvalitet och jobba fortare. Jag kan peka på mycket lagstiftning som tagit lång tid, som inte blivit bra för det. Jag tror att man kan arbeta på ett annat sätt i regeringskansliet. Till exempel ha flera utredare och det är också något vi la i vår budget.

FÖR NÅGRA ÅR sedan kom nya lagar om så kallat blåljussabotage och hårdare straff för dem som sabbar för ambulanser och poliser. Bevakningspersonal fick inget särskilt skydd.

– Omvärlden har förändrats och ordningsvakterna möter ett annat samhälle med grövre våld och tuffare situationer. Jag var med ordningsvakterna i tunnelbanan för ett tag sedan, de får vara med om mycket. Jag tycker att ordningsvakterna ska flytta fram sina positioner och göra fler saker än de gör i dag. Men om de ska göra det så måste de få bättre förutsättningar. Jag är inte nöjd med hur det ser ut i dag. Den som hotar ordningsvakter, spottar på dem eller kommer med rena angrepp kommer för lindrigt undan. Vi har lagt ett förslag om straffskärpning för våld mot tjänsteman, det handlar om sex månaders fängelse. Det är en stor förändring, i dag blir det ofta bötesstraff.

Du jobbar med politik som har höga insatser, som hur länge någon ska sitta i fängelse. Har det funnits tillfällen där du sitter och tänker: Tänk om jag har fel?

– Ja, det gör man hela tiden. Men vet du vad. Ett problem med svensk politik och främst rättspolitik är att den är väldigt ängslig. Tänk om jag har fel? Det kan kanske vara bättre att göra något och utvärdera det än att inte gör någonting alls, det är också ett val.

Men insatsen är också hög, rättsstaten är väl det viktigaste som finns i en demokrati?

– Absolut, men riskerna för rättsstaten och människors integritet kommer framför allt från att vi inte lyckas hantera kriminaliteten. De stora hoten kommer från kriminella gäng. Att ordningsvakter inte vågar anmäla brott, att människor tvingas anpassa sig i vardagen, säger Johan Forssell. ■

JOHAN FORSSELL

- Moderaternas rättspolitiska talesperson.
- Kom in i riksdagen första gången 2016.
- Bor i Stockholm men uppvuxen i Örebro.
- Var ordförande för Moderata ungdomsförbundet 2004–2006. Studerade innan dess på Handelshögskolan i Stockholm.

Johan Forssell intervjuas av John Antonsson.

Kent Källqvist

Muf-metoder

Min gode vän Hans Tilly, Byggnadsarbetareförbundets förre ordförande, fick ett avkapat hästhuvud i ett paket till sin arbetsplats. Avsändare var Johan Forssell, samma man som nu är Moderaternas rättspolitiska talesman. Samme man som i intervjun här intill kräver hårdare tag mot de som hotar och trakasserar.

Inspirerad av den sicilianska maffians metoder försökte Forssell som ordförande i Moderata ungdomsförbundet stoppa Hasse och Byggnads kamp för rätten till svenska kollektivavtal och löner för jobb som utförs i Sverige. En facklig kamp om rätten att blockera arbete som utförs av arbetare till löner långt under svenska avtal, om rätten att strejka för schysta villkor.

2007 HAMNADE STRIDEN i EU-domstolen. Där förlorade facket och det lettiska byggföretaget Laval vann. En käftsmäll mot de svenska löntagarna.

I Sverige var det en borgerlig allians som styrde. Spindeln i nätet var Forssell som stabschef hos statsminister Fredrik Reinfeldt och senare också planeringschef i Moderaternas ledningsgrupp. Som sådan hade han mer än ett finger med i den lag som 2010 kom att bakbinda de svenska facken i flera år, Lex Laval. Den borgerliga alliansen fortsatte sin kamp mot oss svenska löntagare.

Men EU:s så kallade mobilitetspaket, som ska bli verklighet på de svenska vägarna i sommar, ger i alla fall bättre förutsättningar för utländska chaufförer att få en lön att leva drägligt på. Samtidigt blir konkurrensen mer rättvis då vi borde slippa dumpade löner och usla arbetsvillkor.

Johan Forssell har en del poänger när han pratar om att våld mot tjänstemän borde ge ett hårdare straff. Det är bra.

Men i grunden är Moderaterna inget arbetareparti. De har sedan Högerpartiet för drygt 100 år sedan tog plats i den svenska riksdagen aktivt motsatt sig att arbetarna ska få mer makt och inflytande på jobbet. De har motsatt sig varje arbetstidsförkortning och förlängning av semestern. De är enkelt uttryckt ett parti för de redan besuttna. Med de nya lekkamraterna i Sverigedemokraterna kan de ställa till med mycket elände på svensk arbetsmarknad om de får chansen.

NU ÄR DET snart första maj och jag påminns om när moderaten Ann-Britt Åsebol 2013 motionerade om att avskaffa första maj som helgdag. Men Forssells parti Moderaterna var inte först. Redan året innan motionerade Sverigedemokraterna Mattias Karlsson och Erik Almqvist (mannen med järnröret en natt på Kungsgatan i Stockholm) i samma ärende och föreslog att vi i stället kan fira kungen eller den gamle svenske härskaren Engelbrekt med en helgdag. Att yrkesmilitären Engelbrekt använts som nationell politisk förebild och symbol av extremhögern och nynazister bekymrar inte Sverigedemokraterna.

Vi ses under blågula och röda fanor första maj. För rätten till ett bra arbetsliv och mot galningar som Putin. ■

Kent Källqvist, krönikör.
Åsikterna är mina egna och delas nödvändigtvis inte av Transport.

Årets fackliga hjältedåd

Fackligt arbete. Fackklubben på Zara-butiken i Väla, Helsingborg har länge kämpat mot bristande bemanningsplanering och orimliga scheman. Walla Dino, huvudskyddsombud och Mirela Velagic, klubbordförande, har nu mottagit priset Årets fackliga hjältedåd som varje år delas ut av LO till en ung person eller grupp som har gjort en betydande insats inom fackföreningsrörelsen. I juryns motivering står bland annat att ”Anmälan som de gjort har bidragit till att Arbetsmiljöverket fått upp ögonen för ett omfattande psykosocialt arbetsmiljöproblem för anställda inom handeln.”

– Priset pushar oss att jobba ännu mer för förändring, säger klubbordförande Mirela Velagic till Aftonbladet. ■

Rättegången genomfördes i mars. I april kom domen. Transport och Andreas Ehm fick inte rätt. Nu överväger de att överklaga.

Tingsrätten: Andreas Ehm hindrades inte av Ringhals

Skyddsombud. Tingsrätten i Varberg anser inte att Ringhals stoppade Transports skyddsombud Andreas Ehm från att verka på kärnkraftverket. Ehm och Transports skadeståndskrav avslås och nu måste Transport stå för rättegångskostnaderna.

– Vi ska nu analysera domen och se om vi kommer att överklaga till Arbetsdomstolen, säger Transports arbetsmiljöombudsman Martin Miljeteig.

”Domen återspeglar inte det som sades under två dagars rättegång och de vittnesmål som fanns där.”

Martin Miljeteig, Transports arbetsmiljöombudsman.

Text och foto **John Antonsson**

Det är snart två år sedan Transports huvudskyddsombud Andreas Ehm stängdes av från statligt ägda Ringhals kärnkraftverk där han jobbade för Avarn som skyddsvakt, något som Transportarbetaren tidigare skrivit om. Frågan handlar om att Andreas Ehm fick sin föranmälan indragen, en föranmälan som behövs för att få komma in på kärnkraftverket.

FACKET HAR FÖRST i förhandlingar och sedan i tingsrätten hävdat att Ringhals indragna föranmälan, som i praktiken innebar att han inte fick jobba kvar på anläggningen, var ett sätt att stoppa ett stridbart skyddsombud. Ringhals har däremot menat att det inte stämmer och säger att Ehm stängdes ute på grund av att han bryter mot Ringhals värderingar.

Exakt det uttrycket användes inte särskilt ofta vid tingsrättsförhandlingen i mars månad. Transports vittnen talade då om hur fackliga representanter tystats. Ringhals linje var att Ehm för det första inte sökt tillträde som skyddsombud efter utestängningen och att han ska ha uppträtt aggressivt. Men alldeles särskilt lyftes en händelse upp som rör en öppning av skalskyddet. Ett antal skyddsvakter och två bevakningsledare var inblandade i situationen, men bara en av dem fick sedan sluta på grund av den felaktigt utförda arbetsuppgiften – Andreas Ehm.

DOMSTOLEN TAR INTE ställning till frågan om andra fackligt förtroendevalda verkligen skrämts till att avsäga sig sina uppdrag. Däremot säger domen att Transports regionala skyddsombud fått tillträde och att det inte går att styrka att Andreas Ehm stängdes av på grund av att han var skyddsombud.

– Tingsrätten i Varberg har tagit en enkel väg ut. Domen återspeglar inte det som sades under två dagars rättegång och de vittnesmål som fanns där. Händelsen de gör gällande som skäl för utestängningen, den nämns inte ens i Tingsrättens bedömning. Och fast Ringhals vittnen inte skulle höras om det, fick de uttrycka sig om att Andreas varit otrevlig och aggressiv utan att definiera vad de menade. Vårt ombud Henric Ask protesterade mot det under rättegången, säger Martin Miljeteig, central arbetsmiljöombudsman på Transport.

TRANSPORT HAR DRIVIT processen tillsammans Andreas Ehm och förbundet måste nu betala rättegångskostnaderna på 216 744 kronor. ■

FOTO: MIKAEL DANIELSSON SJÖSTAM

Här började isvägen. Vid återinvigningen av minnesmärket i Holmsund medverkade bland andra representanter från finska ambassaden, Västerbottensbataljonen, Lions och Transport.

Ambassadör hyllade vinterhjältar

Historia. Under finska vinterkriget medverkade Svenska Transportarbetareförbundet till att upprätthålla trafiken på isvägen Holmsund – Vasa, över Kvarken. Nästan på dagen 82 år efter den sista hjälpsändningen genomfördes en manifestation.

Vid ceremonin den 23 mars medverkande bland andra Mikael Danielsson Sjöstam, ombudsman på Umeåavdelningen, och Finlands ambassadör Maimo Henriksson. Det var Transport som tillsammans med Lions, åkeriföreningen och frivilliga genomförde hjälpsändningarna till Finland 1940.

Minnesstenen hyllar de modiga chaufförer som – ofta med fara för sitt eget liv – körde förnödenheter över isen till Vasa i det krigsdrabbade Finland, en vägsträcka på 12 mil i sin helhet. Totalt omfattade trafiken omkring 2 000 billaster. ■

DETTA ÄR EN ANNONS.

FOTO: AGNES STUBER

Hallå där!

JENS HOLM (V)

... ordförande i riksdagens trafikutskott.

Du har tagit emot 16 301 namnunderskrifter från Synskadades Riksförbund, Förbundet Sveriges Dövblinda och Unga med Synnedsättning. Vad vill de?

– De protesterar mot att allt fler blinda och gravt synskadade nekas tillstånd till färdtjänst och uppmanar regering och riksdag att verka för att alla som har behov av färdtjänst ska kunna få det.

Du har också ställt en skriftlig fråga till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S) om det här. Varför det?

– Jag håller med om att det har blivit väldigt mycket svårare att få färdtjänst i Sverige under de 20 år som vi har haft den färdtjänstlag som vi har i dag. Färdtjänst är en rättighet, så jag vill veta vad Tomas Eneroth gör för att alla som har behov av färdtjänst ska få det.

Vad svarade ministern?

– Han hänvisade till att han har tillsatt en utredning för att se över färdtjänstlagen. Det är bra, men vi har haft de här problemen länge så han agerar alldeles för sent. En utredning löser inte heller problemen för alla som har nekats färdtjänst här och nu. Jag menar att han behöver göra mer för alla som redan i dag begränsas i sin vardag, och inte kan ta sig till arbete och fritidsaktiviteter. Det är helt oacceptabelt i ett välfärdsland som Sverige.

Vad tycker du att ministern borde göra här och nu?

– Han borde uppmana kommunerna som fattar besluten att göra en generösare tolkning av färdtjänstlagen. Ytterst är det en ekonomisk fråga och därför behövs det mer pengar till kollektivtrafik och färdtjänst.

PERNILLA AHLSÉN

Peter Sleet är säsongsanställd i Euromasters drop in-tält i Nyköping.

Schyst som marskifte

Däckarbetare. I år satsar Euromaster på däckbyte i tält för drop in-kunder på sju orter runt om i landet. Till skillnad från andra kedjor med liknande verksamhet har Euromaster kollektivavtal och en särskild uppgörelse med Transport som möjliggör däckskifte även på fredagkvällar och helger – med schysta villkor för de anställda i tältet.

Text och foto **Pernilla Ahlsén**

Säsongen för däckskifte är kort. På bara några få veckor ska så gott som alla bilägare byta däck och den som inte är ute i god tid kan ha svårt att få tid på verkstaden. För att möta efterfrågan erbjuder flera företag drop in-tält med däckskifte på stora kundparkeringar. Problemet är att en del saknar kollektivavtal och inte lever upp till Transports avtal för däckverkstäder. Enligt det avtalet ska arbetet utföras mellan 07 och 20 måndag till torsdag och 07 och 17 på fredagar. Ingen arbetstid får schemaläggas på helgen.

UNDER FLERA ÅR har Transport legat på en lågpriskedja i Karlstad och försökt få dem att teckna avtal.

– Vi har varit där och delat ut flyers till kunderna för att på så vis utöva påtryckning på företaget. Till slut tecknade företaget kollektivavtal, men bara centralt, och eftersom arbetet ofta utförs av franchisetagare är det osäkert hur villkoren faktiskt ser ut för de som jobbar där, säger Mikael Ladman, ombudsman i Karlstad.

DÄRFÖR TYCKTE HAN att det var positivt när Euromaster tog upp kampen om drop in-kunderna i Karlstad förra året.

– Vi hade redan kollektivavtal med Euromaster och nu såg vi till att förhandla fram ett särskilt avtal för tältet som även medgav arbete på fredagkvällar och helger, men till schysta villkor, säger Mikael Ladman.

Enligt uppgörelsen med Transport ska fast anställda få kompensationsledigt när de arbetar på helger, medan säsongsanställda ska få dubbel ersättning för varje arbetad timme.

NYTT FÖR I år är att Euromaster har utökat verksamheten och finns på sju orter runt om i landet.

En av dem är Nyköping. Här ligger tältet på den stora kundparkeringen utanför köpcentrumet i Pålljungshage med ett strategiskt läge nära påfarten till motorvägen.

De öppnade 25 mars – precis när det strålande vårvädret slog om. Med snö och minusgrader valde många att behålla vinterdäcken lite till. Därför var det relativt lugnt i tältet till en början.

– Det var ganska väntat. Det stora trycket kommer ofta andra veckan i april, säger Peter Andreasson, som är ansvarig för tältet och platschef på Euromasters däckverkstad i Nyköping till vardags.

Eftersom det är första året som de erbjuder drive thru-service i Nyköping kunde de inte veta innan hur behoven skulle se ut. Därför valde de att ha full bemanning hela säsongen. De sju som arbetar i tältet är alla säsongsanställda och går omlott för att kunna ta emot kunder även på kvällar och lördagar.

> **”Vi hade redan kollektivavtal med Euromaster och nu såg vi till att förhandla fram ett särskilt avtal för tältet som även medgav arbete på fredagkvällar och helger, men till schysta villkor.”**
>
> Mikael Ladman, ombudsman Transport.

INNAN DE BÖRJADE i tältet fick alla introduktion, och de som inte hade arbetat med däckbyte tidigare fick utbildning och praktik på den permanenta däckverkstaden. Där har de lärt sig vad de behöver för att kunna erbjuda samma service som i däckverkstaden: däckskifte, däckreparation och balansering.

– Det är kul. Det här är helt nytt för mig så jag fick först en veckas utbildning. Sedan blev det en mjukstart eftersom det var dåligt väder, säger Peter Sleet som jobbar i tältet.

Han är nöjd med arbetsvillkoren.

– Jag har inget att klaga på, säger han.

ÄVEN HANS KOLLEGA, Joachim Nilsson, som är utbildad mekaniker trivs med att jobba i drive thru-tältet. Han har tidigare arbetat i en däckverkstad och på Volvo lastvagnar, men har varit arbetslös ett tag innan han hoppade in här.

– Jag tycker att det är skönt med lite blandade tider, säger han.

Alla anställda var med och satte upp tältet, berättar Peter Andreasson.

– Och eftersom det var så lugnt i början hade vi gott om tid att sätta rutiner för en säker arbetsmiljö, säger han.

EUROMASTERS HR-CHEF i Sverige, Caroline Klinteby, säger till Transportarbetaren att för dem är schysta villkor och en säker och god arbetsmiljö en självklarhet.

– Vi har nära samverkan med vår fackliga part och har gemensamt hittat en bra lösning för våra medarbetare i drive thru-tälten. Tack vare de lokala överenskommelser vi har med Transport har vi möjligheten att kliva in som en seriös aktör inom tältverksamheten, säger hon.

– Det är bra att det finns ett seriöst företag så att folk kan åka till dem i stället för andra mindre seriösa alternativ, säger Mikael Ladman på Transport. ■

BIGSIZE

Kläder för fullvuxna män

Bigsize.nu har kläderna för dig som önskar en komfortabel passform med en stilfull, snygg design!

www.bigsize.nu

tele radio
wireless solutions

VI GÖR DIN VIKTVISNING TRÅDLÖS

SCANNA QR KODEN MED DIN MOBILKAMERA FÖR ATT KOMMA DIREKT TILL WEBBPLATSEN MED MER INFORMATION

KONTAKTA OSS FÖR MER INFORMATION
031-724 98 00 | sverige@tele-radio.com

FOTO: KAMILLA KVARNTORP

Alexandra Einerstam

När krisen kommer

För två år sedan förvandlades min kompis till prepper. Hon kastade ut böcker och andra ”onödiga” saker och fyllde skåp och hyllor med konserver och torkad mat. Checklistan som finns i broschyren *Om krisen eller kriget kommer*, utgiven av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), har hon följt slaviskt. Hon inhandlade även ryggsäckar som packades enligt konstens alla regler så om kriget eller krisen kommer, kunde hon och hennes barn bara grabba tag i varsin ryggsäck och dra till skogs.

HÄROMDAGEN FRÅGADE HON mig om jag ville följa med och campa. Hon har fått för sig att jag är en jävel på att campa då jag, tillsammans med min hustru och våra två barn, oftast campar på semestern. Vad hon inte har förstått är att vi sällan fricampar utan vi åker till en campingplats där det finns rinnande vatten, dusch toalett och diskmaskin. Oftast finns det även restaurang, butik, glasskiosk, wifi och minigolf i anslutning till campingen. Det enda ”primitiva” vi gör är att sova i tält och laga mat på stormkök för att det är mysigt.

> ”Vi ska inte ta med oss riktig mat utan vi ska äta hennes påsar med frystorkad mat. För ”om ryssen kommer”, då måste vi kunna överleva ute i skogen.

JAG TACKADE SÅKLART ja till att campa med min kompis. Jag såg fram emot två dagar utomhus med matlagning på stormkök, natur, kallbad, samtal och kanske ett glas vin eller två på kvällen. Ack vad jag bedrog mig. Nej, vi ska vandra. Helst 30 kilometer med 30 kilo tung ryggsäck. Vi ska slå upp tältet mitt i skogen, vi ska gräva ett hål i marken för toalettbestyr och vi ska hitta en källa med vatten. Vi ska inte ta med oss riktig mat utan vi ska äta hennes påsar med frystorkad mat. För ”om ryssen kommer”, då måste vi kunna överleva ute i skogen.

DET ÄR ABSOLUT inget fel att vara krismedveten – snarare tvärtom. Jag uppmanar alla som läser denna krönika att åtminstone bläddra igenom broschyren från MSB, men skillnaden mellan krisberedskap och galenskap är hårfin. För vänskapens skull ställer jag upp men jag kommer att smuggla med mig såväl en tetra vin som kokkaffe. ■

Alexandra Einerstam är väktare och skribent.

Taxiförare oftare sjukskrivna under pandemin

Covid-19. Taxiförare är ett av de yrken som oftast drabbades av sjukskrivningar under pandemin, visar en ny rapport från Försäkringskassan.

Text **John Antonsson**

Taxiförare hade ungefär 40 procent överrisk att drabbas av sjukskrivning under pandemin, jämfört med snittet i alla grupper, enligt en ny rapport från Försäkringskassan. Det går att jämföra med undersköterskor i hemtjänst och äldreomsorg, som hade 36 procent högre risk än snittet. Allra högst överrisk har förskollärare haft, 53 procent.

BLAND YRKESGRUPPER som it-arkitekter och systemutvecklare som kunde jobba hemifrån gav pandemin en hälsoeffekt som var precis omvänd. Sjukskrivningarna minskade och bland dem blev det en så kallad underrisk för sjukskrivning med 24 procent.

Transports regionala skyddsombud i Stockholm, Olivera Pobra, är inte förvånad.

– Vi försökte driva frågan om barriärskydd och förbud mot framsätespassagerare i taxibilar hos Arbetsmiljöverket. Efter att jag skickat in fyra anmälningar sa de att jag inte skulle skicka fler då det skulle bli en flaskhalseffekt på besluten. Så jag slutade och hoppades att de skulle fatta ett generellt beslut. Beslutet togs till slut efter nio månader.

Till slut var det ett enda åkeri i Stockholm som inte rättat sig efter Transports krav och tvingades införa skyddsåtgärderna.

Taxi Stockholm började däremot rekommendera barriärskydd och gjorde det möjligt för förare att välja bort framsätespassagerare.

– Taxichaufför är ett låglöneyrke och förarna jobbar på procentlön. De är i beroendeställning och den som tackade nej förlorar på det ekonomiskt, säger Olivera Pobra.

Ett annat beslut gick desto fortare på Arbetsmiljöverket:

– Den 29 september 2021 drog Folkhälsomyndigheten tillbaka restriktionerna. En vecka senare drogs kraven om barriärskydd och förbud mot framsätesåkning tillbaka med omedelbar verkan, säger Olivera Pobra.

TAXIFÖRARE HADE OCKSÅ en överrisk på 42 procent för att drabbas av sjukskrivning på över 21 dagar.

En delförklaring till taxiförares utsatthet kan vara att det är ett jobb med nära kontakt med andra människor. Försäkringskassan skriver att annan förklaring kan vara att ett antal regioner anlitat taxiföretag för att köra ut och hämta självtest för covid-19. Det kan ha gjort att förarna stötte på viruset mer. Olivera Pobra har ytterligare två teorier om bakomliggande orsaker:

– I taxibranschen är det många små företag där det inte finns kunskap om arbetsmiljö och det görs ingen riskbedömning. En annan anledning är nog att det är många i högre ålder som kör taxi och tillhörde en riskgrupp. Med de företag som vi gjorde gemensamma riskbedömningar, Sirius och Samtrans, kom vi fram till att äldre och personer som själva säger att de tillhör en annan riskgrupp skulle få välja bort körningar med förhöjd risk för smitta.

UNDER PANDEMIN infördes en tillfällig ersättning för karens. På så sätt blev den första sjukdagen inte helt utan inkomst. Det har många använt. Mellan april 2020 och september 2021 har drygt två miljoner fått ersättningen. 60 procent av dem var kvinnor. En slutsats från Försäkringskassan är därför att pandemin förstärkt klasskillnaderna mellan olika grupper på arbetsmarknaden. Försäkringskassan skriver att ersättningen för karens har haft en utjämnande effekt och troligtvis haft stor betydelse för människor med låga inkomster och för unga. ■

”Vi försökte driva frågan om barriärskydd och förbud mot framsätespassagerare hos Arbetsmiljöverket.”

Olivera Pobra, regionalt skyddsombud i Stockholm.

DETTA ÄR EN ANNONS.

Våga tanka nytt!

Era kunder kräver miljövänligare transportlösningar. Det kan ni dra nytta av – bara genom att byta bränsle. Med förnybart i tanken minskar ni era CO_2e-utsläpp med 70–90%* bara genom att välja rätt bränsle.

Våga tanka Neste MY Förnybar Diesel (HVO100). Fungerar i alla dieselfordon.

Här kan du tanka Neste MY

*Metodiken för att beräkna livscykelutsläpp och utsläppsminskningar följer EU:s direktiv om förnybar energi II (2018/2001/EU).

NESTE MY Förnybar Diesel

Hryhorij Varunok är chaufför och hjälper till att lasta ur en minivan med förnödenheter från Frankrike.

”Vägar är ofta sönderbombade eller minerade. Det ligger också en massa blindgångare. Bara mindre fordon kan klara att nå små orter. Ibland kör vi nästan på ren intuition för att undvika alla faror.”

Ihor Luhovyj.

Volodymyr Ladyka har varit yrkesförare i flera decennier.

Chaufförerna kri gets tysta hjältar

Ukraina. De är de tysta hjältarna i krigets Ukraina. Chaufför-er som kör lastbilar, bussar, minivans och personbilar. De ser till att humanitär hjälp kommer fram till krigsdrabbade områden och att flyende människor kan ta sig därifrån.

Journalisten Tadeusz Rawa har för Transportarbetaren träffat några av dem.

Text och foto **Tadeusz Rawa**

Volodymyr Ladyka, 51 år, kommer från Lviv i västra Ukraina och har under sitt yrkesliv kört nästan alla fordon som köras kan.

Han har en flexibel form av anställning hos Taras Ostapyk som har en firma med flera minibussar för persontransport. När det finns jobb tjänar han omkring 20 000–25 000 hryvnia (7 000–8 000 kronor). Det är en bra lön i Ukraina. Under de perioder Taras inte har något jobb åt honom får han en grundlön på 6 000 hryvnia (2 000 kronor) och är fri att ta andra uppdrag.

– Det är ett bra system och jag lever ett bra liv. Jag kan även hjälpa min dotter som studerar engelska och språkvetenskap i polska Poznan med pengar, säger Volodymyr.

PÅ MORGONEN DEN 24 februari fick han information om att kriget hade börjat.

– För mig, och för alla andra, var det en chock. Få trodde att Putin skulle starta en sådan galenskap, säger Volodymyr.

TARAS OSTAPYK ÄR Volodymyr Ladykas chef. Efter krigsutbrottet försvann de flesta uppdragen till firman. Mycket snabbt visade det sig att det fanns hur mycket jobb som helst för förare som vill jobba som volontärer. Flyktingar från de krigsdrabbade områdena i östra Ukraina behövde köras till västra Ukraina och till grannländerna. Nästan genast startade också ett flöde av humanitär hjälp till Ukraina från utlandet.

– Vi kör förnödenheter från polska gränsen till Lviv där de samlas och sorteras i särskilda center som drivs på volontärbasis, säger Taras.

– Jag får inte betalt för det och måste själv bekosta bränsle och betala minimilöner till mina chaufför-er. Det är tur att jag har lite sparade resurser, säger han.

DAGEN EFTER MÖTER Taras upp fem personer på en parkeringsplats utanför ett köpcenter i Lviv. De har flytt från krigsdrabbade Charkiv och Tjernihiv. Alla har de historier att berätta om bombningar, döda släkt-ingar och vänner, veckor i källare, skyddsrum och nere i tunnelbanan.

Längs vägen mot den polska gränsen är det vägposteringar var femte till tionde kilometer, med betongblock, sandsäckar och stridsvagnshinder. Många är bemannade av beväpnade soldater från Ukrainas försvar som ibland kontrollerar de resandes id-handlingar.

FRAMME VID gränsstationen i Krakovets blir det ett par timmars väntan utanför en bensinmack. En förare från tyska Düsseldorf, som ska komma med humanitär hjälp, är sen.

– All denna trafik organiseras via telefon, med folk i Ukraina och utomlands som jag känner från jobbet och sociala medier, berättar Taras.

Den tyska föraren, som vill vara anonym, kommer till slut. Det är hans tredje runda mellan Tyskland och Ukraina. Kartonger med förnödenheter packas över till Taras minivan och passagerna sätter sig i tyskens minivan. Alla ska de till Tyskland förutom Julia som ska av i Krakow och ta tåget till Warszawa.

DAGS ATT GE sig av till Lviv. Alla kartonger ska till ett hjälpcenter.

När jag besöker ett sådant hjälpcenter i Lviv, inhyst i en stor konsertsal tillhörande Lvivs Tekniska Högskola, pågår ett frenetiskt arbete där. En minivan med humanitär hjälp från Frankrike har just anlänt. Alla kartonger ska bäras in, alla varor ska kollas och sorteras. Snart kommer en till – med nödhjälp från Polen.

– Vi skickar listor på det vi behöver till våra vänner utomlands – organisationer, företag och privatpersoner, berättar Svetlana Fydorenko, föreståndare för centret.

– Sedan matchar vi det mot de listor vi får från våra partners i de krigsdrabbade områdena. Vi sorter-ar, packar om och skickar i väg.

PÅ CENTRET ARBETAR 12–15 volon-tärer, både Lvivbor, flyktingar från de krigsdrabbade områdena i östra Ukraina och ett par utlänningar.

Och så är det förarna utan vilka allt detta inte skulle fungera. De flesta är inte yrkesförare.

De kör fram till polska gränsen dit humanitär hjälp körs av deras kollegor från Polen, Frankrike, Tyskland, Italien och andra länder. De kör sedan förnödenheterna till de krigsdrabbade områdena i öst.

EN AV DEM heter Ihor Luhovyj. Han har ett företag i Tjernihiv som bygger trähus.

– Jag har ett brett kontaktnät i Ukraina och andra länder. När krigets bröt ut samlade jag pengar med hjälp av mina vänner utomlands och köpte fyra begagnade minivans, säger han.

– Vi kör både dag och natt med pauser för att vila och sova.

IHOR UNDERSTRYKER ATT tunga lastbil-ar får svårt att röra sig i krigszonen.

– Vägarna är ofta sönderbombade eller minerade. Det ligger också en massa blindgångare. Bara mindre fordon kan klara att nå små orter. Ibland kör vi nästan på ren intuition för att undvika alla faror, berättar han.

DET HÖRS INGEN pessimism i Ihors röst. Han och alla andra jag träffar kan vara stressade och trötta, ja, ofta rädda, men alla tror bergfast på en seger i kriget mot den ryska angriparen och på en bra framtid för sitt land. ■

Kriget i Ukraina

Den 21 februari erkänner Ryssland Donetsk och Luthansk som självständiga stater. Båda regionerna ligger i östra Ukraina.

Den 24 februari inleder Ryssland militär invasion av Ukraina i gryningen.

Ryssland har ockuperat flera större städer, framför allt i östra Ukraina. Rysk militär har omringat hamnstaden Mariupol vid Svarta havet och inlett liknande aktioner mot Kiev och Charkiv, Ukrainas näst största stad, som också utsatts för omfattande bombanfall.

Invasionen har lett till den största flyktingströmmen sedan andra världskriget. FN:s flyktingorgan UNHCR uppger att 12 miljoner människor nu är på flykt från sina hem undan kriget i Ukraina.

David Ericsson

Också ett slags krig

Min pappa ville egentligen bli poet. Men med fru, tre barn och ett radhus var det inte så lätt att försörja sig med de små stencilhäften han skrev. Så han fick nöja sig med att bli journalist på Svenska Dagbladet (fyrtio förlorade år med dagspressen, som han sa).

En gång i vuxen ålder frågade jag honom om det var många journalister som egentligen ville bli författare eller poeter?

– Alla! sa han. Och det stämmer nog även om resultaten är ganska varierande då de väl försöker…

För en del funkar det dock. Förre journalisten i Transportarbetaren, Björn Wiberg, har nyligen gett ut en roman: *Kärlek och revolution*. Jag känner Björn och ska därför inte ge mig på att recensera boken.

> ”För om inte folk protesterat, även utomparlamentariskt, hade inte bara almarna i Kungsträdgården varit fällda.

Men, jag måste ändå säga att jag tycker om den. Boken handlar om tre småbarnspappor på sjuttiotalet. De är alla politiskt engagerade i ett av alla socialistiska förbund som fanns med olika bokstavskombinationer.

Under den här tiden växte alltifrån det mest revolutionära förbundet med bokstaven r i slutet, till den breda miljörörelsen.

SJÄLV VAR JAG aldrig med i något av alla de där bokstavsförbunden och det är jag glad för i dag. I Björns bok skildras just det jag inte gillade, kampen mellan individen och kollektivet. Något som inte så sällan drog mot ren sekterism, då någon alfahanne tog över, började sätta upp regler och styra över de andra.

I dag kan man kanske skratta åt det och jag vet helt säkert att jag aldrig sjöng med i *Jösses flickors* kampsånger. Men som Björn Wiberg mycket riktigt beskriver så föddes mycket ur alla bokstäverna; som miljörörelsen.

För om inte folk protesterat, även utomparlamentariskt, hade inte bara almarna i Kungsträdgården varit fällda. Stora delar av Stockholms innerstad skulle se ut som parkeringshuset Elefanten mitt i city.

GAMLA STAN RÄDDADES i sista stund från total rivning på sextiotalet tack vare starka protester, och så vidare. Björn Wibergs bok handlar i och för sig om en lite fyrkantig tid efter det. Men också om en tid då individerna krävde sin plats i samhället, tvärtemot vad många hävdar att tanken på socialism innebär.

Visst gick det till överdrift ibland. Fast var hade vi stått i dag om inte demonstranter hasat runt med sina barnvagnar och plakat, täppt till gatorna och ilskat skanderat: ”ropen skalla, daghem åt alla!” Förmodligen hade en stor andel kvinnor varit hemmafruar än i dag. Så som det fortfarande är på kontinenten. ■

Toppen & botten

↑ Att vi ändå är kapabla till något slags normalt liv trots kriget i Ukraina.

↓ Kriget, kriget, kriget!

David Ericsson är författare och lastbilschaufför.

FOTO: MAGNUS LILJEGREN/REGERINGSKANSLIET

Johan Danielsson (S), biträdande arbetsmarknadsminister, och Erna Zelmin, generaldirektör Arbetsmiljöverket, på pressträffen den 1 april.

Ukrainare riskerar utnyttjas på jobbet

Arbetsrätt. 90 procent av de ukrainska flyktingarna är kvinnor och barn. En grov uppskattning är att drygt hälften av de flyende är i arbetsför ålder och många vill jobba. Men det finns risker.

Text **John Antonsson**

– De befinner sig i en utsatt situation och riskerar att hamna i klorna på cyniska människohandlare, sa biträdande arbetsmarknadsminister Johan Danielsson vid en pressträff i början av april.

Vid pressträffen deltog Johan Danielsson och Arbetsmiljöverkets generaldirektör Erna Zelmin. Budskapet var att ukrainska flyktingar riskerar att utnyttjas på svensk arbetsmarknad.

– Det finns en väldigt stor risk att människor hamnar i fel klor, den hjälp som finns är inte alltid som den ser ut, sa Erna Zelmin och fortsatte:

– Vi ser redan innan kriget att det är en hel del människor från Ukraina som utnyttjas på arbetsmarknaden och kvinnor som exploateras i människohandel och prostitution.

En skillnad jämfört med flyktingvågen 2015 är att EU har aktiverat sitt massflyktsdirektiv. Det innebär att de ukrainska flyktingarna har rätt att börja arbeta direkt.

– Där kommer Arbetsförmedlingen ha en viktig roll att se till att de får den vita vägen direkt in i arbetslivet, sa Erna Zelmin.

FÖR ANNARS VAR det en mörk bild av arbetsmarknaden som målades upp.

– För bara några år sedan pratade vi om en grå sektor, nu är den kolsvart. Det är ren kriminell verksamhet som utnyttjar och exploaterar med villkor vi inte vill se på svensk arbetsmarknad, sa Zelmin.

Biträdande arbetsmarknadsminister Johan Danielsson sa att arbetet mot arbetslivskriminaliteten ska intensifieras och pekade bland annat på tidigare utspel som hårdare krav mot fuskande transportföretag och nya regionala center mot arbetslivskriminalit. Transportarbetare är en av de yrkesgrupper som oftast utnyttjas av kriminella företag.

Regeringen har beslutat att Arbetsmiljöverket ska bli en del av myndigheternas informationsutbyte som riktar sig direkt mot den organiserade kriminaliteten. Det ska innebära att i de fall det rör sig om kopplingar till grov organiserad brottslighet ska de informationshinder myndigheterna protesterat mot till viss del försvinna. Dessutom kommer en utredning om att ta bort ytterligare sekretesshinder mellan myndigheterna presenteras senast den 30 juni. Sedan utredningen tillsattes har riksdagens samlade opposition också gjort ett tillkännagivande mot regeringen med liknande krav.

På en fråga från TT kring hårdare straff sa Johan Danielsson:

– En stor del av syftet med samverkan mellan myndigheterna är att om du har illegal arbetskraft anställd, betalar du nog inte heller skatt och fuskar sannolikt med personalliggare och bryter mot arbetsmiljölagen också. Om man ger sig på dem från alla myndigheter samtidigt kan man ta dem från flera håll och det blir mer effektivt.

Erna Zelmin fyllde i:

– Det troliga är väl inte att de som är kriminella blir vita, ett av syftena är att få bort dem som aktörer över huvud taget. ■

Dom: Hamnbolaget gjorde rätt om schema

Arbetsrätt. Karlshamns Hamn bröt inte mot kollektivavtalet när de kom överens med Transport om ett schema utan att skriva på protokollen. Därmed har Hamnarbetarförbundets medlemmar inte rätt till övertidsersättning.

Text **John Antonsson**

Det hela har sin upprinnelse i att ett nytt schema togs fram i Karlshamn 2014. Transports dåvarande lokalombudsman Anders Gustafsson förhandlade fram ett schema med Karlshamns Hamn. Men av någon anledning blev det inte underskrivet. Som Transport och arbetsgivaren ser det var parterna överens.

MEN HAMNARBETARFÖRBUNDET, som också organiserar hamnarbetare, ansåg att det därför saknades ett lokalt kollektivavtal och stämde Karlshamns Hamn i Arbetsdomstolen för utebliven övertidsersättning.

ARBETSDOMSTOLEN SKRIVER ATT det inte krävs ett lokalt kollektivavtal och Transport och Karlshamns Hamn hade en överenskommelse i det aktuella fallet. Och därför är Karlshamns Hamn inte skyldiga till brott mot kollektivavtalet.

Ända sedan 1970-talet har Transport, och ibland Hamnarbetarförbundet, gjort lokala överenskommelser eller tecknat lokala avtal vid schemaläggning. Det har gjort att stuveriarbetarna kompenserats för sina scheman med högre löner och förkortad arbetstid för att jobba utanför den ordinarie arbetstiden 07.00 till 16.00.

Under huvudförhandlingen i Arbetsdomstolen argumenterade arbetsgivarorganisationen Sveriges Hamnar för att avtalets paragraf om schemaläggning inte kräver att fack och arbetsgivare är överens. Det har förvisso varit praxis, men en överläggning där facket säger till räcker, argumenterade arbetsgivarens vittne. Domstolen valde att inte ta ställning till om det krävs överenskommelse eller överläggning.

OM DOMSTOLEN BESLUTAT att det bara krävs överläggningar hade det kunnat innebära att arbetsgivaren bara behövt lyssna in fackets åsikter, för att därefter ensidigt sätta schema. ■

Terminalarbetare slagen av tjänsteman

Arbetsmiljö. En bemanningsanställd terminalarbetare blev slagen av tjänsteman på ett av Sveriges största transport- och logistikföretag, enligt Transports lokalombudsman Clas Hellsing. Facket har polisanmält händelsen.

Text **John Antonsson**

En terminalarbetare i Örebrotrakten blev slagen av en centralt anställd tjänsteman i samband med en tillrättavisning, enligt Clas Hellsing, Transports ombudsman i Örebroavdelningen.

TRANSPORT HAR polisanmält händelsen och besökt arbetsplatsen ett flertal gånger sedan dess.

Företaget, ett av landets största inom transport och logistik, kommenterar händelsen via mejl. Transportarbetaren skickade sju frågor och fick följande svar tillbaka:

”Vi kan inte kommentera händelser som involverar enskilda anställda. För (*företagets namn*) är det viktigt att ha en arbetsmiljö som är säker och där alla bemöts med respekt. Ingen form av våld, trakasserier eller kränkande behandling tolereras under några omständigheter på våra arbetsplatser. Vi har rutiner för hur vi agerar om vi får kännedom om att medarbetare har blivit utsatta för någon form av beteende som inte är acceptabelt.”

Efter händelsen har Transport haft möten för samtliga anställda på arbetsstället och har enligt egen uppgift haft god uppslutning. Facket delade då ut klistermärken med den klassiska antimobbningssymbolen ”Rör inte min kompis”. ■

En schysst pension och rätt försäkringsskydd är viktigare än någonsin, och därför är det extra bra att du är med i Svenska Transportarbetareförbundet. Vi på Folksam LO Pension ger dig en timmes rådgivning, utan några måsten, och oavsett om du har din tjänstepension hos oss eller någon annanstans. Välj en tid som passar dig så hörs vi i lugn och ro över videosamtal eller telefon. Boka på folksamlopension.se

Läs av QR-koden så kommer du direkt till bokningssidan.

FOLKSAM • LO PENSION

3 tycker till

Är det rätt av Transport att varsla om blockad mot ryska och ryskkontrollerade fartyg från och med den 1 maj?

Peter Strålind, miljöarbetare, Ösmo:
– Jag har ingen bestämd åsikt. Det är rätt ur perspektivet att Ryssland gått in i Ukraina, men jag vet ändå inte om det är rätt väg att gå.

Örjan Wallon, sekreterare avdelning 26 Norrbotten, Piteå:
– Ja, eftersom EU verkar ta efter Svenska Transportarbetareförbundets beslut om blockad så kan jag inte annat än tycka att beslutet var rätt.

Lars-Gunnar Sandgren, yrkeschaufför och t f ordförande avdelning 28 i norr, Umeå:
– Ja, i och med den framförhållning som varslet är lagt med. Det ger en chans att ta hem redan inköpta och betalda varor, och det är sedan bra med blockad framöver.

Transport stoppar ryska fartyg

Hamn. Svenska Transportarbetareförbundet har varslat om blockad mot alla ryska och ryskkontrollerade fartyg i Sveriges hamnar från den 1 maj.

Text **Lilly Hallberg**

Transports förbundsstyrelse tog beslutet att varsla redan den 30 mars.

– Förhoppningsvis kan det här sätta press på övriga EU länder att agera. Effekten utan samordning på EU-nivå riskerar att ge väldigt liten effekt, sa Transports förbundsordförande Tommy Wreeth efter mötet.

BESLUTET OM BLOCKAD kom efter en intensiv vecka med genomgångar av hur eventuella stridsåtgärder ska få en reell effekt: Slå mot ryska intressen efter landets anfall på Ukraina.

– Vi har varit i kontakt med förtroendevalda och medlemmar i alla våra hamnar. Jag upplever att det finns ett starkt stöd för en klok blockad, en klar majoritet, säger Tommy Wreeth.

Blockaden träder i kraft den 1 maj. Den långa varseltiden är medvetet satt:

– Det är för att ge möjlighet till företag att hitta andra leverantörer än ryska, och för möjligheten att kunna ta hem redan betalt gods, säger Wreeth.

Tommy Wreeth framhåller också att Transports medlemmar i hamnarna är starkt för ett stöd till Ukraina i det ryska anfallskriget, men att hamnarbetarna omöjligt ensamma kan bära ansvar för åtgärder. Från Transports hamnavdelningar framhålls även andra prioriteringar i sammanhanget: Stuveriarbetarnas vilja att göra ett bra jobb, utfört enligt avtal med arbetsgivaren.

Transports förbundsstyrelse diskuterade blockad redan vid ett tidigare möte, men beslutade då att avvakta. Den komplicerade frågan togs sedan vidare till förbundets båda hamnavdelningar och diskuterades på deras årsmöten den sista mars.

Hamnarbetarförbundet, det andra facket som organiserar stuveriarbetare, inledde sin blockad mot ryska fartyg redan den 28 mars.

Hamnarbetarförbundets blockad omfattar både ryska fartyg och ryskt gods. Hittills har befarad bananbrist hamnat i fokus. Hamnarbetare har bland annat vägrat att lossa bananlaster i Helsingborg, på väg till Sankt Petersburg.

Hur länge Hamnarbetarförbundets blockad är tänkt att pågå är oklart i dagsläget; blockaden löper tills vidare.

TRANSPORT HADE LÄNGE hoppats på en tydlig samordning för vad som ska gälla när det gäller hanteringen av ryska fartyg. Förbundet vände sig redan den 8 mars, tillsammans med arbetsgivarparten, Sveriges Hamnar, till regeringen med uppmaningen att lämna tydligt besked.

Både Transport och Sveriges Hamnar har flera gånger upprepat önskningar om att alla sanktioner mot ryska fartyg samordnas på EU-nivå.

Den blockad som Transport varslat om, som inleds den 1 maj, ska pågå till och med 31 maj men kan komma att förlängas. ■

”Jag upplever att det finns ett starkt stöd för en klok blockad.”

Tommy Wreeth, förbundsordförande Transport.

Oförändrad blockad tillsvidare

Hamn. Svenska Hamnarbetarförbundet har beslutat att fortsätta sin sympatiblockad för Ukraina som inleddes den 28 mars. Det innebär bland annat blockad mot fartyg på väg till och från Ryssland, ryskt gods, samt fartyg som är ryskflaggade, ryskägda eller ryskkontrollerade.

Beslutet togs efter att EU i påskveckan presenterade ett nytt sanktionspaket, det femte i ordningen, med anledning av den ryska invasionen av Ukraina. Det innebär bland annat att Hamnarbetarförbundet anser att EU:s åtgärder är väldigt urvattnade och att det därför är viktigt att fortsätta med den redan pågående, mer omfattande blockaden. ■

FOTO: KRISTINA SJÖBERG

”Stoppa Putins krig!”

Demonstration. Varje onsdag samlas människor utanför ryska ambassaden i Stockholm för att demonstrera mot Rysslands krig i Ukraina. På plats finns Svenska Transportarbetareförbundet med flaggor och banderoll. Den första manifestation ägde rum den 23/2 (dagen innan Rysslands invasion). På Facebook finns gruppen Stoppa Putins KRIG mot Ukraina! om du vill veta mer om demonstrationerna.

KRISTINA SJÖBERG

FOTO: PRIVAT

Klubben fick ett skadestånd på 10 000 kronor och skänkte pengarna till Ukraina.

Post-klubben skänkte skadestånd till Ukraina

Ukraina. En missad MBL-förhandling gav 10 000 kronor i skadestånd samt en inspirationsföreläsning. Skadeståndet är nu omvandlat till en gåva till förmån för Ukraina.

Text **Kristina Sjöberg**

Hösten 2019 var turbulent för de anställda på Postnord TPL i Jönköping. Ägarbyte och omorganisering ställde till med oro. I tumultet missade arbetsgivaren att MBL-förhandla. Något som klubben uppmärksammade och fick ersättning för.

SKADESTÅNDET PÅ 10 000 kronor till klubben och en inspirationsföreläsning inklusive lättare förtäring kom man överens om. Sedan kom pandemin och ersättningen kom av sig.

– När restriktionerna släppte började vi i styrelsen titta på vad vi hade för krav innestående. Vi funderade på vad medlemmarna kunde tänkas vilja ha. Var det en sommarpresent? Eller en lunch? När jag kom hem på kvällen och tittade på nyheterna från kriget i Ukraina kändes det futtigt att diskutera sommarpresenter och luncher, säger Linda Lööw, ordförande Postnord TPL klubben i Jönköping.

Linda Lööw kontaktade klubbstyrelsen och berättade om sina tankar. Styrelsen kom fram till att de ville använda skadeståndet för att hjälpa människorna i Ukraina. De ställde frågan till arbetsgivaren som var positiv till idén och skadeståndet omvandlades till 30 000 kronor för klubben att hantera. Klubbstyrelsen valde att skänka 15 000 kronor till Samhjälp och 15 000 kronor till Unicef, då båda organisationerna har öronmärkt hjälpinsatserna till Ukraina.

– Det som skänktes till Unicef innan sista mars fördubblades av Akelius foundation så därför valde vi Unicef. Den 1 april berättade vi för medlemmarna vad vi hade gjort. Vi var lite nervösa över vad de skulle tycka. Men alla har mottagit det jättebra. Och arbetsgivaren kommer nu att anordna en inspirationsföreläsning till oss i alla fall, säger Linda Lööw. ■

Bananer försenades av hamnblockad

Den planerade lossningen av bananer i Helsingborgs hamn stoppades den första helgen i april. Det ryska fartyget ”Baltic Performer” ankrade efter det utanför ön Ven i Öresund.

Det fanns inte tillräckligt med personal i hamnen för att lossa lasten med bananer från Ecuador. Men måndagen den 4 april kunde det ryska fartyget lotsas in i Helsingborgs hamn och bananlasten lossas. Det är jämförelsevis få ryska handelsfartyg som anlöper svenska hamnar, men just bananbrist har tidigare diskuterats som en möjlig konsekvens. Den last som skulle lossats i Helsingborg aktuell helg hade fraktats 18 dagar från Ecuador. ■

Prenumerera på Klass!

Klass skriver om litteratur som lyfter klassfrågor och tar arbetarens parti. Genom reportage, kritik, samtal och debatt vill vi föra fram viktiga frågor och litteratur i ljuset.

4 nr/år 200 kr

www.tidskriftenklass.se

RADIOSTYRDA LEKSAKSBILAR HAR BLIVIT VERKLIGHET

Med vår radiostyrning kör du din lastbil samtidigt som du styr din påbyggnation.

Kontakta oss på 031 724 98 00 eller scanna QR-koden för att läsa mer om radiostyrning.

2tele radio® wireless solutions

”Att vi lägger ett sådant varsel är stort”

Hamnarbetarna har hamnat i fokus när det gäller aktioner till stöd för Ukraina i det ryska anfallskriget. Hamnavdelning 1:s ordförande Jimmy Åsberg svarar på frågor om kommande blockad.

Text och foto **LILLY HALLBERG**

Hamn i fokus – liten bakgrund

- Transports förbundsstyrelse beslutade den 22 mars att avvakta med en eventuell blockad av ryska och ryskkontrollerade fartyg, bland annat för att väga in synpunkter från hamnavdelningarna.
- Båda Transports hamnavdelningar, avdelning I respektive avdelning 2, hade årsmöten den 24 mars.
- Beslutet om att varsla om blockad togs av förbundsstyrelsen den 30 mars. Blockaden inleds den I maj och varslet gäller i första hand till och med den 31 maj, men kan komma att förlängas.
- Transport stödjer fullt ut Ukraina i kriget och blockaden är ett uttryck för solidaritet med landets medborgare. Från och med den I maj kommer inte medlemmar i Transport att befatta sig med ryska fartyg i svenska hamnar.

1 Är det något du själv vill lyfta fram när det gäller den senaste tidens händelser, och hur det påverkar arbetet?

– Att vi lägger ett sådant varsel är stort och Transport har också ett stort ansvar. Många kan drabbas av konsekvenser, i många olika branscher. Hamnarbetare, men också yrkesgrupper som lastbilschaufförer, de på bensinstationer och inom industrin.

2 Var det rätt beslut av förbundsstyrelsen, att varsla om blockad?

– Ja, definitivt. Och för mig som medlem betydde det också mycket att förbundsordförande, Tommy Wreeth, och flera ur styrelsen kom för att höra med oss i hamnavdelningarna innan man fattade beslutet – de tog våra inputs på allvar.

”Jag tror att det är bra att ett varsel inte innefattar blockad mot ryskt gods. När det gäller styckegods är det ju enklare att urskilja.”

3 Upplevde du att Transport var pressat att lägga ett varsel, för att visa att ”man också gör något” som Hamnarbetarförbundet?

– Nej, det tycker jag inte. Men nu arbetar jag i en hamn där den stora majoriteten är transportare. Jag tycker att det egna beslutet är mycket bra och det finns ett brett stöd för det.

4 Är det möjligt att urskilja vilka sjöcontainrar som innehåller ryskt gods, alla ser ju likadana ut för den oinvigda?

– Nej, det är ju inte det. Vi får i stort sett aldrig reda på exakt innehåll i containrar, av säkerhetsskäl bland annat. Möjligen att någon arbetsledare får det. En annan sak är att det kanske rör sig om 50 av 500 containrar som innehåller ryskt gods, med andra under, och som ska lossas från ett fartyg. Hur ska det gå till rent praktiskt, ska vi ta av dem och ställa tillbaka? Nej, jag tror att det är bra att ett varsel inte innefattar blockad mot ryskt gods. När det gäller styckegods är det ju enklare att urskilja, men nu har vi inte den sortens hantering här.

5 Är det moraliska ansvar som lagts på svenska hamnarbetare, att visa stöd för Ukrainas folk, rimligt?

– Ja, jag tycker inte att det är för stort. Det är en chans att visa att vi sitter på makten och gör något.

6 Spelar hamnens ägarförhållanden roll när det kommer till det ”vanliga” fackliga arbetet?

– Inte för oss här. Turkiska Yilport tog över som operatör av Gävle hamn 2016. Men om och hur ägandet påverkar i andra hamnar kan jag inte säkert säga något om.

7 Vad tycker du är viktigast i ditt uppdrag som ordförande för Transports avdelning I Hamn – och mest givande?

– Att försöka länka ihop arbetet i hamnarna, och få upp organiseringen. Mycket har legat nere på grund av corona. Det är fantastiskt roligt att få åka ut och tala med folk igen. Hamnarbetarna är ett stolt skrå, som ju en gång grundade Transport. Så det är ett arv att förvalta, och ett stort ansvar. Jag tycker att mitt uppdrag är väldigt roligt. ■

Jimmy Åsberg är ordförande för Transports avdelning I Hamn Norrland/Mellansverige, som organiserar stuveriarbetare i tolv sektioner, med hamnar från Kalix i norr till Kalmar i söder. Själv jobbar Jimmy på containerterminalen i Gävle hamn (även om kollegor blir sjösjuka av att se hans schema där det fackliga arbetet tar huvuddelen av tiden i anspråk).

Från ”vi och dom” till ”oss i gruppen”

Har ni fördomar på jobbet? Är ni arbetskamrater schysta mot varandra? Det kan alltid bli bättre. Med Respekttrappan är tanken att ni ska ta sju steg mot en mer inkluderande arbetsplats.

Text **MARIKA SIVERTSSON** *Illustration* **MATTIAS KÄLL**

Den egna skammen växer med den utsatta kvinnans ensamhet. Hon har fått rasistiska glåpord kastade efter sig. Nu sitter hon i ett öde omklädningsrum och gråter. Jag, eller kameran, smygtittar in genom en dörr på glänt. Ingen har kommit till hennes undsättning, inte heller kommer någon till tröst.

DET ÄR BARA en liten film, men den väcker starka känslor. Som åskådare ska jag hitta min roll: Vem är jag när jag ser någon utsättas på det viset? Den som går förbi? Den som går fram? Jag befinner mig på *Respekttrappans* första steg. Det här är den enklare delen, den som handlar om situationer utanför min egen arbetsplats.

– Den filmen kommer att väcka olika typer av känslor beroende på hur vi är och hur vi lever våra liv. Den som riskerar bli utsatt av rasism, den som sett rasism, den som aldrig tänkt på detta - vi kommer att reagera på helt olika sätt, förklarar Malin Averstad Ryd, jämlikhetskonsult på Make Equal.

RESPEKTTRAPPAN ÄR ETT verktyg som Make Equal har tagit fram tillsammans med SBAB. På banken gjorde den så stor skillnad på arbetsmiljön och atmosfären att såväl SBAB som Make Equal ville göra den tillgänglig för fler. Den är numera fri för alla att använda, utan kostnad.

Den har en egen webbadress, och den förvaltas av Make Equal och SBAB. Den som vill använda Respekttrappan får skapa ett konto och logga in. Det kan såväl privatpersoner som företag göra. Exakt vilka företag som använder den går inte att se, men avsändarna på den feedback som kommit in visar att det är frågan om företag i vitt skilda branscher.

– Respekttrappan är uppbyggd på ett sätt som funkar för många olika typer av verksamheter. Materialet är framtaget av jämlikhetskonsulter på Make Equal, och vi har jobbat med de här frågorna i tolv år i en stor bredd av sammanhang.

MALIN AVERSTAD RYD påpekar att man i olika branscher kan ha olika stor vana att diskutera de olika ämnena – rasism, sexism, funkofobi, ålderism... För den som brukar hantera sådana frågor blir tröskeln lägre till övningarna.

FOTO: MAKE EQUAL

Malin Averstad Ryd är genusvetare med pedagogisk bakgrund. Hon är aktiv med förtroendeuppdrag inom ideell verksamhet med fokus på integration och har tidigare jobbat med barn och unga inom både skola, kolloverksamhet och personlig assistans.

– Det kan vara viktigt att lägga en bra grund innan, men det får man hjälp med i Respekttrappan. Den första delen av verktyget handlar om hur man utser en samtalsledare och hur man skapar en bra atmosfär för samtal, för att pröva nya tankar.

Samtalsledarens roll är inte att vara expert, utan att förbereda sig inför varje övning, välja övning efter vad som passar gruppen och hålla samman samtalet. Man kan låta rollen cirkulera i gruppen, om man vill.

SAMTALSREGLERNA ÄR ENKLA. På SBAB har de blivit regel i de dagliga samtalen och inte bara vid övningarna:

➜ Utgå från att ”alla” finns i rummet (”de av oss som...”).

➜ Kom ihåg att vi har olika förkunskaper och erfarenheter av de teman som tas upp, så visa respekt.

➜ Provtänk och tolka varandra snällt.

– En bra metod att sätta en fin grundton är incheckning. Man går laget runt och berättar vad man varit med om nyss, vad man tar med sig in. Sedan kan man också checka ut, genom att berätta vad man tar med sig från övningen.

”Respekttrappan är inte ett åtgärdspaket. Den är byggd för att man ska kunna jobba med inkludering oavsett om det finns problem eller inte.”

Och sedan är det dags att ta sitt kliv i trappan. Den består av sju steg. På varje steg finns mellan två och sju övningar, vissa individuella och vissa för grupper. För varje steg man tar i trappan tränar man olika förmågor, i syfte att bli mer redo för positiv förändring. De två sista stegen handlar om att prata om och kartlägga beteenden på den egna arbetsplatsen, och att förändra dem så arbetsplatsen blir mer rättvis.

HÄR KAN DET bli knepigt, för nu har vi kommit nära vår egen vardag. Våra egna blinda fläckar, fördomar, och orättvisor. Låter det läskigt? Tanken med de olika stegen är att trappan ska förbereda för det. På det sjunde steget ska deltagarna vara vana vid att tala respektfullt med varandra i enlighet med samtalsreglerna, inte minst.

De ska också ha fått en bättre blick för att vi alla är olika. Och för att medmänniskor och kollegor upplever vardagliga situationer på olika sätt.

– Tanken är att gruppen ska komma framåt tillsammans. Trappan är uppbyggd så att de första övningarna skapar samsyn, en grund att stå på. Vad är normer, vad är fördomar? De senare stegen kryper vi längre in på frågan ”Hur ser det ut hos oss?”

På steg sex finns en kartläggning som heter ”Slasktratten” som handlar om att få syn på de informella arbetsuppgifterna. Vem håller koll på att alla mår bra? Vem fixar fikat? Vem städar undan?

UPPLÄGGET FUNGERAR SUPERBRA, enligt den feedback som kommit till Make Equal från användarna.

– Generellt är användarna väldigt nöjda. För många är Respekttrappan en ordentlig ögonöppnare. Övningarna väcker mycket tankar och känslor, och det är en viktig del av processen. Det är också därför som det är så viktigt att skapa en tillitsfull grund för att ha samtal.

Hon har sett att nyfikenheten på Respekttrappan är stor – den tycks ha mycket som lockar. Hon gissar att det kan vara att det finns inslag av lekfullhet, på ett steg får man till exempel quizza. På ett annat använder deltagarna sig själva för att vända och vrida på normer. Hur ser en ledare ut? Hur blir det när män och kvinnor byter plats i stereotypa situationer?

Också det faktum att man som deltagare får sitta ned i samtal som är uppriktiga och på riktigt, som är frånkopplade den jargong som kan finnas på arbetsplatser, är lite speciellt med trappan:

– Vi tror ju att många vill jobba med detta, men inte vet riktigt hur det ska gå till. Det är den feedbacken vi får, ”ändligen har vi hittat ett *hur*”.

MÅNGA ANDRA KÄNNER att de befinner sig på en arbetsplats där det inte finns några problem, och därmed ingen anledning att lägga dyrbar tid på sociala aktiviteter. På frågan när det kan vara dags att fundera över att ta itu med jämlikhet och rättvisa på arbetsplatsen kommer svaret snabbt och bestämt.

– Det handlar om att arbeta främjande och förebyggande. Respekttrappan är inte ett åtgärdspaket. Den är byggd för att man ska kunna jobba med inkludering oavsett om det finns problem eller inte. ■

7 steg mot en god arbetsmiljö

Respekttrappan är ett verktyg för att skapa en mer inkluderande arbetsplats. Den är uppbyggd i sju steg. På varje steg finns övningar som skapar samtal, breddar perspektiven och skapar mottaglighet för positiv förändring. Deltagarna tränas i att få syn på normer, diskriminering och orättvisor, och också i att skapa en god arbetsmiljö på jobbet.

FOTO: BYA

Respektfullt bemötande och diskrimineringsfrågor ingår som en del i Byas introduktionsutbildning för blivande väktare.

”Syna fördomar genom att prata om dem”

Bevakningsbranschen ska förmedla trygghet, därför är det extra viktigt med ett respektfullt och likvärdigt bemötande. Det framhåller Ronny Fredriksson, chef för arbetsmiljöenheten på Bya, Bevakningsbranschens yrkes- och arbetsmiljönämnd.

Text **Pernilla Ahlsén**

Bya har inte använt sig av Respekttrappan, men har med ett avsnitt om diskriminering i utbildningsblocket arbetsmiljö på grundutbildningen för väktare.

– Vi möter ju människor i många olika situationer och ska behandla alla på ett likvärdigt sätt oavsett kön, sexualitet och bakgrund. Det är något som vi i branschen behöver ha ett pågående samtal om, säger Ronny Fredriksson.

En del av det handlar om att våga prata om våra fördomar, säger han.

– Alla har fördomar. Men genom att prata om dem kan vi syna och hantera dem som just fördomar.

DET GÄLLER OCKSÅ att inte bli avtrubbad när man har jobbat ett tag.

– När vi är nya på jobbet ser vi människorna vi möter, men allt eftersom tiden går, är det lätt att börja generalisera och bunta ihop människor i ett fack. Då kanske man säger saker som man aldrig skulle ha sagt när man var ny, säger Ronny Fredriksson, som nyligen anordnade ett webbinarium där en psykolog bjöds in för att prata om just avtrubbning.

De som jobbar i bevakningsbranschen möter också mycket fördomar från allmänheten.

– I och med att vi har uniform är vi extra exponerade och har blickarna på oss. Om vi uppför oss negativt hamnar det lätt i fokus. Därför är det extra viktigt att vi uppträder på rätt sätt. En person som uppträder dåligt förstör ju för hela yrkesgruppen, säger Ronny Fredriksson.

DÄRFÖR HAR BYA tagit fram ”en film om att filma”, som handlar om olika situationer som kan uppkomma och hur det kan se ut om det hamnar på film.

– Ett gripande ser ju aldrig bra ut och de som ser eller filmar har sällan hela bilden. Det går inte att påverka, det enda man kan göra är att alltid agera på ett korrekt och professionellt sätt, säger Ronny Fredriksson och fortsätter:

– Det är jätteviktigt att gruppledarna har en sund syn på de här frågorna och att de tar diskussionen med medarbetarna om något händer. Därför är det en viktig del i våra ledarskapsutbildningar. Men det måste prägla hela företaget, om ledningen visar att de tar avstånd från diskriminering vågar de anställda också göra det.

Tror du att utbildningar i respektfullt och likvärdigt bemötande kan göras digitalt eller är det bättre att ses?

– Jag tror att en del kan göras digitalt, men att det behövs en kursledare som är närvarande via skärmen. Men det finns också ett stort värde i att ses i samma rum och prata med varandra, särskilt om man ska prata om till exempel fördomar. ■

Oliver Pobra betonar att det viktiga inte är att alla har samma värderingar på jobbet. Det viktiga är att alla respekterar värdegrunden och beter sig i enlighet med den.

”Viktigt på alla arbetsplatser”

Olivera Pobra är regionalt skyddsombud på Stockholmsavdelningen. Hon kan tänka sig att arbeta med ett verktyg som Respekttrappan. Och tycker att det är självklart att alla ska delta i sådana aktiviteter om de erbjuds på jobbet.

Text och foto **Lilly Hallberg**

– Absolut, det kan fungera som verktyg. Jag tycker att den avslutande meningen om att det är relevant för alla slags arbetsplatser, oavsett om det finns uppenbara problem eller inte, är viktig, säger Olivera, efter att ha tagit del av fakta kring ”trappan”.

– Och det handlar inte enbart om att arbeta med ökad jämlikhet mellan könen. Även om det vore en arbetsplats med bara män, eller bara kvinnor, kan det fungera ur en annan aspekt. Jag jobbade en gång på ett städföretag där alla kom samma land som jag själv, Jugoslavien, och det skulle gå att implementera där också men då kanske med betoning på åldersfrågor.

OLIVERA POBRA, SOM har en yrkesbakgrund inom bevakning, har varit på Transports avdelning 5 sedan 2018. Men den 1 maj i år tillträder hon en ny tjänst, som HR-ansvarig på ett bevakningsbolag.

Under pandemitiden har hon bland annat studerat på distans utöver jobbet, för att vidga sin kompetens. Och kunskap är oerhört viktigt i sammanhanget för att skapa en god, inkluderande arbetsplats, understryker Olivera:

– Största anledningen till att det blir problem är att kunskap saknas och att det helt enkelt saknas på arbetsgivarens agenda. Det är min erfarenhet, både från egna arbetsplatser och sådana jag haft kontakt med genom jobbet som skyddsombud.

HON TROR ATT det kan underlätta om den som leder exempelvis konflikthantering kommer utifrån, men det är ingen absolut förutsättning. Däremot att alla ska delta. Olivera Pobra har själv erfarenhet av att de som varit drivande i konflikter på arbetsplatser valt att inte delta i arbetet, för att de ”inte haft lust”. Helt fel, enligt henne:

– Jämställdhetsarbete på det viset kan inte vara frivilligt. Man behöver inte vara vän med alla, eller hänga med på after work varje gång. Men gör vi något som ett led i jämställdhetsarbete och någon vägrar delta ser jag det som att man bryter mot vår värdegrundspolicy, och det är ett skäl för en varning, säger hon.

Olivera Pobra understryker att det är viktigt redan inför en anställning att ställa krav på respekt för den värdegrund och policy som råder på arbetsplatsen.

> **”Största anledningen till att det blir problem är att kunskap saknas och att det helt enkelt saknas på arbetsgivarens agenda.”**
>
> Regionala skyddsombudet Olivera Pobra.

– Det betyder inte att vi ska tvinga på företagets värderingar på alla anställda. Man kan ha andra värderingar privat, på jobbet beter vi oss efter den värdegrund som gäller där.

Måste gruppen som gör sådana här övningar vara samlade fysiskt, eller fungerar det digitalt?

– Det funkar digitalt, men det fungerar inte lika bra. För sådana här saker krävs att man är nära. För mig är det viktigt att kunna tolka de andras uttryck. Se dem le och sucka eller himla med ögonen. Dofter är också intressant, kan vara avslöjande som när någon luktar starkt av parfym fast det finns personer med som kan vara allergiska. Och sedan tycker jag att det är intressant att se om andra äter under möten eller kollar telefonen. När man träffas fysiskt är det mycket subtilt som kommer fram, som döljs under ytan annars, säger Olivera Pobra. ■

”Vi använder redan olika modeller”

När medlemmar hör av sig till sin avdelning eller sina skyddsombud är arbetsmiljöproblemet ofta redan stort och infekterat. Gustaf Järsberg är central arbetsmiljösamordnare på Transport och berättar att det finns flera modeller att ta till hjälp.

Text **Kristina Sjöberg**

– Vi använder redan olika modeller i arbetsmiljöarbetet, till exempel Prevents modell Inkludo och OSA-guiden som tagits fram av Tya (Transportfackens yrkes- och arbetsmiljönämnd). Det är modeller som också adresserar liknande frågor som tas upp i Respekttrappan, säger Gustaf Järsberg.

Prevent är en ideell organisation som ägs av Svenskt Näringsliv, LO och PTK. Guider och modeller som Prevent tar fram är godkända av parterna.

Även bevakningsbranschens egen yrkes- och arbetsmiljönämnd, Bya, jobbar med de här frågorna. För Transports medlemmar finns det alltså en hel del modeller och guider att ta hjälp av.

Hur fungerar det då?

– Jag tycker att modeller kan vara ett bra hjälpmedel. Det är ofta känsliga och komplexa frågor det handlar om och då är de till ett stöd. Problemet är att arbetsgivarna är dåligt bevandrade i att använda någon modell över huvud taget.

ARBETSGIVAREN HAR ETT uttalat ansvar för arbetsmiljön, både den fysiska och den psykiska. Personalen ska också ges kunskap om hur man undviker risker och det är arbetsgivarens ansvar att ge de den kunskapen.

– Även om det står tydligt i lagen är det samtidigt svårt ute i verkliga livet, helst i stressade situationer. Då är det lätt att skylla på att det sitter i väggen eller att utse en syndabock. Det är viktigt att komma ihåg att se individen och att lyfta problemet till organisationen. Det är inte okej att säga att vi har den här jargongen och du får tuffa till dig. Då är det nog jargongen som måste ändras.

GUSTAF HÖR SÄLLAN ifrån arbetsplatser där allt är bra. Några goda exempel har han ändå.

– Några avdelningar har jobbat framgångsrikt med att ändra en förlegad kultur och tagit ner nakenbilder och förstått vikten av vad och hur man pratar. Vi verkar i en mansdominerad bransch och det är roligt att vi nu ser fler kvinnor som utbildar sig inom vårt område. Då måste vi också ha inkluderande arbetsplatser där alla får rum, säger Gustaf Järsberg. ■

> **”Det är inte okej att säga att vi har den här jargongen och du får tuffa till dig. Då är det nog jargongen som måste ändras.”**
>
> Gustaf Järsberg, Transports arbetsmiljösamordnare.

DETTA ÄR EN ANNONS.

Transportarbetaren testade sex termosar för att se hur de klarade att hålla värmen under en hel arbetsdag.

Dyrast inte alltid bäst

En bra termos är ett måste för dig som vill ha med dig varm dryck på jobbet. Men vilken ska man välja? Är en dyrare termos nödvändigtvis bättre? Nej, inte alltid, visar vårt termostest. Här guidar vi dig till den bästa termosen utifrån dina behov.

Text och foto **PERNILLA AHLSÉN**

Tävling

Vi lottar ut tre termosar bland er som löser quizzet på sidan 41.

Skicka in rätta lösningen till info@transportarbetaren.se senast den 17 maj så deltar du i tävlingen.

Vårt termostest visar att de flesta termosarna klarar av att hålla värmen ganska bra under en arbetsdag, särskilt om du fyller den helt på morgonen. Ju längre dagen går, desto mer sjunker temperaturen. Den sjunker också varje gång du häller upp en mugg, även om du inte tar av locket helt. Det beror på att när flaskan töms på dryck kommer luft in som har samma temperatur som luften utanför termosen.

DEN TERMOS SOM var bäst på att hålla värmen efter fyra timmar, var termosklassikern *Stanley* som också är dyrast av de termosar vi testade. Efter åtta timmar var det däremot den något mer prisvärda från *Thermos* som höll värmen bäst.

Det bästa budgetalternativet var Clas Ohlsons egen ståltermos. Den kostar bara en dryg hundring, men höll värmen nästan lika bra som Thermos och Stanley.

Billigast i testet var Ikeas termos *Hälsa*. Den håller värmen, men något sämre än de andra. Allra sämst på att hålla värmen var *Klunken*. Den är ett designsamarbete mellan Fjällräven och Primus och är gjord för att passa perfekt i ryggsäcken Kånkens sidofack.

Problemet är att vakuumeffekten avtar upptill i flaskan. Därför klarar den inte alls av att hålla värmen lika länge som traditionella termosar. Men den har andra kvalitéer, som att den är liten och lätt och har ett smidigt handtag. Den saknar förvisso mugg, men eftersom drycken inte är brännhet kan man dricka direkt ur flaskan.

BILTEMAS TERMOS FÖR hundralappen höll inte värmen riktigt lika bra som Clas Ohlsons termos, men har i stället två muggar i locket, vilket är ett plus om man är två som ska dela.

Den, Stanley och Thermos går dessutom, till skillnad från de andra, att köra i diskmaskin.

Om man ska ha termosen i bilen är det också viktigt med en smidig kork som håller tätt. Av de termosar vi testade var det bara Ikeas som läckte efter att vi hällt upp dryck och stängt locket. Det beror på att vätskan stannar kvar i locket som inte riktigt håller tätt. ■

Tänk på det här när du köper termos

➔ **Välj rätt storlek.**
Eftersom termosen håller värmen bäst när den är full, är det bättre att ha en lite mindre termos som du fyller helt, än en större termos som är halvfull. Tänk därför på hur mycket du dricker under en arbetsdag och välj termos efter det.

➔ **Hellre två små än en stor.**
Av samma anledning är det bättre att fylla två små termosar än en stor, om du tar dig en kopp då och då och vill ha varm dryck även i slutet av dagen.

➔ **Vilken slags kork passar dig?**
Gillar du skruvkork eller en med klicklösning? En kork med klicklösning släpper ut mindre värme, men kan innehålla dryck som spills ut efter att termosen stängts, medan en skruvkork minskar risken för att spilla dryck men släpper å andra sidan ut mer värme när den öppnas.

➔ **Är den enkel att rengöra?**
En del tål diskmaskin, men inte alla. ■

A IKEA HÄLSA STÅLTERMOS

Pris: 59 kronor.
Rymmer: 0,5 liter.
Vikt: 340 gram.
Mått: 25 cm hög, 7 cm bred.
Tillverkad i: Kina.
Kork: Klickvariant.

Full flaska med kokande vatten
Efter 4 timmar: 76,3°.
Efter 8 timmar: 68,2°.

Håller tätt: Nej.

➕ Billigaste termosen i testet. Smidig kork som klickas upp.
➖ Locket läcker efter att drycken hällts upp. Tål inte maskindisk.

Övrigt: Finns i flera färger.

B BILTEMA TERMOS

Pris: 100 kronor.
Rymmer: 0,5 liter.
Vikt: 360 gram.
Mått: 21 cm hög, 8 cm bred.
Tillverkad i: Ej angivet på förpackningen.
Kork: Skruvkork.

Full flaska med kokande vatten
Efter 4 timmar: 78,4°.
Efter 8 timmar: 73,1°.

Håller tätt: Ja.

➕ Två muggar är bra när man är två som ska dela. Går att diska i diskmaskin.
➖ Locket är krångligt att skruva på.

Övrigt: Lite lägre och bredare termos än de andra.

C CLAS OHLSON TERMOS

Pris: 119 kronor.
Rymmer: 0,5 liter.
Vikt: 323 gram.
Mått: 24 cm hög, 7 cm bred.
Tillverkad i: Kina.
Kork: Klickvariant.

Full flaska med kokande vatten
Efter 4 timmar: 83,0°.
Efter 8 timmar: 75,2°.

Håller tätt: Ja.

➕ Håller värmen bra. Smidig klickkork som är enkel att hälla ur.
➖ Tål inte maskindisk.

Övrigt: Bra budgetvariant som håller värmen nästan lika bra som de bästa. Finns i flera färger.

D THERMOS

Pris: 249 kronor.
Rymmer: 0,5 liter.
Mått: 23 cm hög, 7 cm bred.
Vikt: 360 gram.
Tillverkad i: Kina.
Kork: Klickvariant.

Full flaska med kokande vatten
Efter 4 timmar: 83,7°.
Efter 8 timmar: 75,6°.

Håller tätt: Ja.

➕ Håller värmen bäst efter 8 timmar. Kork som är enkel att öppna och hälla ur och dessutom delbar för enkel rengöring. Går att diska i diskmaskin!
➖ –

Övrigt: Klassisk och stilren termos som tar liten plats.

E FJÄLLRÄVEN PRIMUS KLUNKEN

Pris: 369 kronor.
Rymmer: 0,5 liter.
Vikt: 270 gram.
Mått: 20 cm hög och 6,5 cm bred.
Tillverkad i: Kina.
Kork: Skruvkork som tas av helt.

Full flaska med kokande vatten
Efter 4 timmar: 68,4° (sämst).
Efter 8 timmar: 55,6° grader (sämst).

Håller tätt: Ja.

➕ Tar minst plats. Smidigt handtag i locket. Går att dricka direkt ur flaskan.
➖ Saknar termosmugg. Locket blir väldigt varmt och måste tas av helt när drycken hälls upp. Går inte att diska i diskmaskin.

Övrigt: Designsamarbetet mellan Fjällräven och Primus har ett tunnare vakuumskikt som försvinner vid flaskans hals och håller därför inte värmen lika bra som en traditionell termos. Finns i många färger.

F STANLEY LEGENDARY CLASSIC BOTTLE

Pris: 499 kronor.
Rymmer: 0,47 liter.
Vikt: 460 gram.
Höjd: 26 cm.
Diameter: 8,2 cm.
Tillverkad i: Kina.
Kork: Skruvkork.

Full flaska med kokande vatten
Efter 4 timmar: 84,9°.
Efter 8 timmar: 74,2°.

Håller tätt: Ja.

➕ Höll värmen bäst upp till fyra timmar. Går att diska i diskmaskin.
➖ Innehåller lite mindre än de andra men tar störst plats.

Övrigt: Stanley var först med att göra vakuumisolerade termosar. Dessutom lovar tillverkaren livstids garanti.

Så gjorde vi testet

För att kolla hur väl termosarna höll värmen under en arbetsdag fyllde vi dem med kokande vatten upp till locket och mätte hur varma de var efter 4 och 8 timmar. Eftersom värmen sjunker när man öppnar termosen gjordes de två mätningarna i två olika test. Båda testen gjordes i rumstemperatur.

Varför gjorde vi testet med full termos?

Jo, för att om det är luft i termosen sjunker temperaturen fortare, eftersom temperaturen mellan luften och drycken utjämnas. Det gäller för alla termosar. Hur mycket temperaturen sjunker beror på hur kall luften är, så en kall vinterdag utomhus kommer temperaturen att sjunka fortare.

Dessutom undersökte vi om termosarna höll tätt genom att skaka dem upp och ner.

HUR FUNGERAR TERMOSAR?

Termosen håller värmen tack vare en isolerande konstruktion med dubbla väggar. Mellan väggarna bildas vakuum som inte leder värmen utan ser till att den stannar i flaskan. Eftersom vakuum inte kan skydda mot värmestrålning har termosarna ofta en glansig och reflekterande yta på insidan som gör att värmestrålarna studsar tillbaka.

Jouni Illikainen hade arbetsskor med stålhätta, men klämde sig ändå så illa att han fick åtta frakturer. Fem på ena foten och tre på den andra. Ena stortån var helt av.

Fackligt fotarbete

Lastbilsföraren Jouni Illikainen krossade sina fötter när han lastade varor hos en kund. Två månader tidigare hade han påtalat riskerna i arbetsmomentet för cheferna, men ingen lyssnade. Nu har han och kollegan Nicklas Vilhelmsson på Götene Kyltransporter startat en fackklubb och blivit skyddsombud för att förhindra olyckor i framtiden.

Text och foto PERNILLA AHLSÉN

Jag har alltid ont i fötterna, men vissa dagar är bättre och andra sämre, säger Jouni Illikainen.

Vi sitter i chaufförsrummet på Götene Kyltransporter i Västergötland. Vi får prata högt för att överrösta oljudet från lastbilstvätten som ligger vägg i vägg.

Runt bordet sitter även Nicklas Vilhelmsson och Markus Larsson. De är skyddsombud alla tre och sitter i styrelsen i arbetsplatsens nya fackklubb. När de startade klubben i september 2021 var det dålig stämning på företaget och många som sa upp sig i tät följd.

– Problemet var att vi inte kände att vi blev hörda av ledningen. Det skapades två olika läger, ett vi och dem. Det var ingen bra kommunikation, säger Nicklas.

Men det var olyckan som blev startskottet för deras fackliga engagemang.

Företaget i Götene består av två delar, Götene Kyllager och Götene Kyltransporter.

DET VAR EN sommardag i augusti 2020 som Jouni lastade varor hos en kund i Göteborg. Hans lastbil hade bakgavellyft. Det är en ramp som ska läggas på lastbryggan för att förenkla lossningen av varor. Men porten hos kunden var inte anpassad för det, så han fick i stället lägga deras lastbrygga på bakgavellyften.

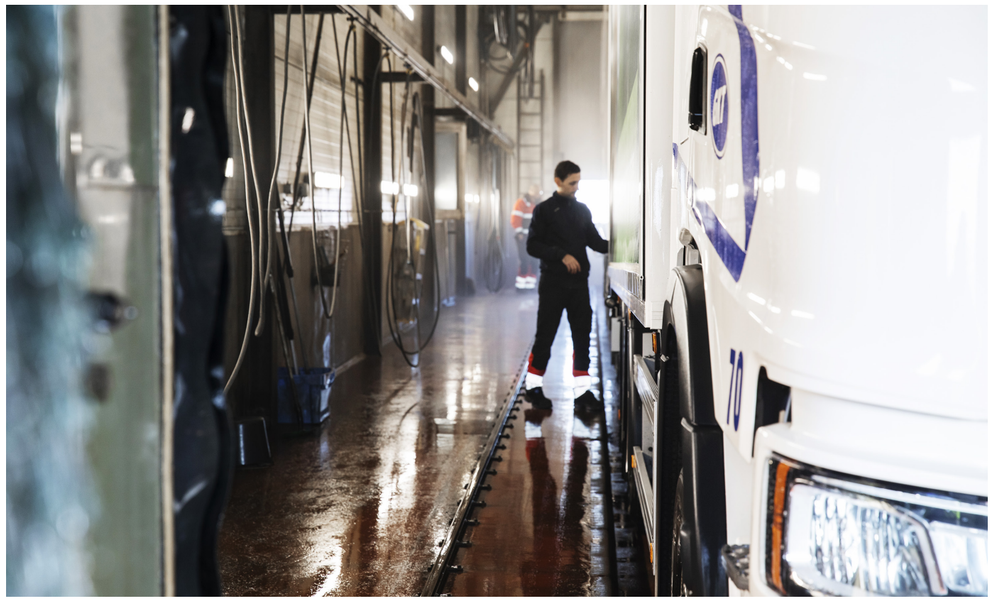
– Det är farligt för deras lastbrygga kan rasa ner, säger Jouni.

Han larmade om riskerna redan innan olyckan ägde rum.

– Jag spelade in en film för att visa hur det gick till när vi lastade och sa till chefen att det var idiotiskt att köra med bakgavellyft där. Jag sa att den kommer att gå sönder, eller så går kundens lastbrygga sönder och i värsta fall går jag sönder. Och så blev det. Det tog tre månader, sedan small det, säger han.

Jouni var inne i lastbilen med trucken när lastbryggan gick upp och sedan ner igen bakom ryggen på honom. Jouni märkte inte det och hann inte få stopp på trucken. Fötterna klämdes fast mellan trucken och bryggan.

– Smärtan var outhärdlig och jag skrek rakt ut, säger han.

Lastbilstvätten på Götene Kyltransporter. Företaget har 110 lastbilar.

Nu har Jouni Illikainen, Nicklas Vilhelmsson och Markus Larsson utbildat sig till skyddsombud och startat fackklubb för att förhindra fler olyckor i framtiden.

”Jag spelade in en film för att visa hur det gick till när vi lastade och sa till chefen att det var idiotiskt att köra med bakgavellyft där.”

Jouni Illikainen larmade om riskerna redan innan olyckan.

Till slut lyckades han köra fram trucken en aning så att han kom loss.

– Sedan fick jag hjälp av en kille på fabriken som ringde efter ambulans.

JOUNI TILLBRINGADE 16 timmar på akuten på Mölndals sjukhus. Röntgen visade att olyckan hade resulterat i åtta frakturer: Fem i vänster fot och tre i höger. Ena stortån var helt av.

När Jouni kom hem halv två på natten hade han varit vaken i ett och ett halvt dygn.

– Vi har ingen hiss så jag fick ta mig upp till andra våningen med kryckor. Frun och svärsonen hjälpte till men det tog ändå 20 minuter. Sedan fick jag skaffa rullstol. Jag kunde ju inte gå.

JOUNI VAR SJUKSKRIVEN i elva månader. Åkeriet hörde av sig för att visa sitt stöd, men ansvaret för olyckan låg hos kunden. Jouni ansökte om ersättning från deras truckförsäkring men fick bara 12 500 kronor.

– Det kändes som ett hån, ett slag i ansiktet, säger Jouni som förmodligen alltid kommer att ha problem med värk.

– Jag är helt slut i fötterna efter en arbetsdag. Sjukgymnasten har sagt att om jag inte kan utföra mitt jobb så måste jag byta, men än så länge går det bra.

Under sjukskrivningen hördes Jouni och Nicklas ofta på telefon. Efter ett tag fick de veta att kunden hade börjat använda sig av lastning med bakgavellyft igen och att åkeriet fortsatte att skicka bilar som inte var anpassade för uppdraget.

– Då kände vi att vi måste göra något, säger Nicklas.

Det var då de bestämde sig för att engagera sig i facket.

Smidigt att lasta med bakgavellyft. Men porten hos kunden som Jouni Illikainen lastade vid var inte anpassad för det. Ett fel i lastbryggan gjorde att den fälldes upp när trycket i Jounis lastbil sjönk. När lastbryggan var på väg ner igen klämde han fötterna.

Markus Larsson (i förarhytten) har fått mycket hjälp av Nicklas Vilhelmsson och de andra i fackklubben. Nu har han också utbildat sig till skyddsombud och vill vara med och hjälpa andra.

Värken har fortfarande inte gått över. ”Efter en arbetsdag är jag helt slut i fötterna”, säger Jouni Illikainen.

NICKLAS KONTAKTADE TRANSPORTS avdelning i Skövde och frågade hur han skulle göra för att bli skyddsombud. Av Jerry Walthéreson fick han veta att han behövde få med sig en till kollega.

Jouni var fortfarande sjukskriven och visste inte om han kunde köra lastbil mer, så Nicklas fick med sig en annan kollega. Efter att ha gått introduktionskursen kunde de titulera sig skyddsombud. Det var i april förra året.

– Sedan tog det inte många dagar innan jag införde mitt första skyddsombudsstopp hos kunden där Jouni skadat sig, säger Nicklas.

Och nu hände det grejer. På bara några dagar installerade kunden en ny port och införde gårdslastning, en pall i taget.

– Det blev mycket bättre av att vi ställde krav, säger Nicklas.

– Ja. Efteråt har vi fått mycket beröm för skyddsstoppet, säger Jouni som också är skyddsombud nu.

MARKUS LARSSON FICK också hjälp av de nya skyddsombuden. Han har jobbat på Götene Kyltransporter i tre år. Innan dess arbetade han som bonde på en gård utanför Götene, men när han fick ont i ryggen skolade han om sig till lastbilsförare. Det fungerade bra till en början, men efter ett tag började han få ont i ryggen av sin lastbil.

– Jag tjatade på transportledaren i flera veckor om att jag behövde byta bil utan att något hände. Till slut vände jag mig till Nicklas, säger han.

Nicklas gick till transportledaren i sin roll som skyddsombud.

– Då fick jag en ny bil samma dag. Det var ingen diskussion ens, säger Markus.

Vid ett annat tillfälle var det en plastbit som saknades under trappsteget på hans lastbil. Det gjorde att grus och slask lade sig där. Till slut halkade Markus och blev liggande på marken.

– Då såg Nicklas till att bilen inte fick köras förrän felet var åtgärdat. Då fixade de trappsteget över helgen, säger Markus.

Nu har han också gått med i fackklubben och blivit skyddsombud.

– Jag har fått så bra hjälp av Nicklas, säger Markus. Så nu vill jag hjälpa folk tillbaka.

FACKKLUBBEN HAR ÄVEN sett till att det har satts upp skyddande räcken på farliga platser och infört rutiner för att skrapa bort is som gör att lastpallarna kan välta.

– På den korta stund som vi har haft klubb och skyddsombud har vi fått väldigt mycket gjort, säger Jouni.

– Men det är fortfarande mycket kvar. Vi kan inte göra allt på en gång, då kanske ledningen tröttnar på oss. Vi får ta lite i taget. Rom byggdes ju inte på en dag, säger Nicklas.

”Nu måste de lyssna på oss. När vi tar upp något till diskussion så reder vi ut det direkt.”

Klubbordförande Nicklas Vilhelmsson.

De tycker att de får bra stöd av avdelningen på Transport.

– Vi kan alltid ringa dem om vi har frågor och får svar direkt, säger Nicklas.

När företagsledningen ville göra tillfälliga schemaändringar ringde Jouni till avdelningen och frågade om de fick göra så.

– Då fick jag veta att det var ett brott mot kollektivavtalet. Schemaändringar ska vara permanenta och förvarnas innan. När jag tog upp det fick ledningen backa, säger Jouni.

DE TYCKER ATT relationen med ledningen har blivit mycket bättre nu när de har en fackklubb på arbetsplatsen.

– Det känns som att vi blir mer lyssnade på nu, säger Markus.

– Ja nu måste de lyssna på oss. När vi tar upp något till diskussion så reder vi ut det direkt, säger Nicklas.

Sedan årsskiftet har Götene Kyltransporter dessutom en ny vd, Sven Lans, som uppmuntrar fackklubbens verksamhet.

– Jag kommer från industrin och är van vid att ha ett nära samarbete med facket. Alla på arbetsplatsen fyller ju en viktig funktion. Om medarbetarna trivs och mår bra så går det bättre för hela företaget. Så jag ser facket som en viktig samarbetspartner. Vi vill ju åt samma håll, säger han.

FACKKLUBBENS AMBITION ÄR att växa och att få fler att engagera sig.

– Många är intresserade och tycker att det låter vettigt, men vill att vi ska ha kommit i gång lite mer innan de går med i klubben. Men det viktiga är att de rapporterar in olyckor så att vi kan göra något åt dem, säger Jouni.

Klubben håller fortfarande på att hitta rutiner för sitt arbete. Målet är att ha möten en gång i månaden, men det är inte helt lätt när alla arbetar skift.

– Men vi har tät kontakt och pratar mycket sinsemellan, säger Nicklas.

Han är huvudskyddsombud och ordförande i fackklubben, och lägger mycket tid på att lära sig de lagar som gäller.

– Så fort jag har fem minuter över så läser jag på. Min dröm är att kunna lika mycket som ombudsmännen på Transports avdelning.

Nicklas är även ensamstående pappa till två barn, 5 och 7 år, och jobbar natt var tredje vecka.

– Det är mycket pusslande med tiden. Jag lämnar barnen på nattis i Skara på kvällen och hämtar dem klockan 5.30 efter mitt skift på morgonen. Sedan tar jag dem till skola och förskola. Det är klart att det kan vara stressigt att hinna det fackliga också, men jag brukar säga att så länge viljan finns så kan man, säger Nicklas.

Det råder inga tvivel om att viljan finns.

– Det är så roligt när man får igenom saker och märker att det faktiskt blir bättre.

Nermin Hadzimuratovic har overall när han lossar frysvaror. För ett år sedan fick han en balk i huvudet när han lastade varor. Nu har fackklubben sett till att företaget har köpt in individuella hjälmar och hoppas att fler ska använda dem.

Starta fackklubb på jobbet

Vill du förändra något på din arbetsplats? Då kan det vara en bra idé att starta en fackklubb. Så här gör du!

Hitta intresserade
Börja med att prata med kollegorna. Är de med i facket eller intresserade av att gå med? Vill de engagera sig för en bättre arbetsplats? Ofta är det lättast att skapa engagemang kring en specifik fråga.

Kalla till ett möte
Bjud in kollegorna till ett informellt möte där ni kan prata ihop er om vad ni vill. Vad är syftet med klubben? Vilka problem har ni på arbetsplatsen?

Bilda en informell sammanslutning
Innan ni kontaktar avdelningen och tar itu med de formella stegen för att starta en klubb är det bra om ni är samkörda. Skapa en informell grupp, utan krav på stadgar och regler, och fortsätt att träffas då och då.

Kontakta avdelningen
Boka in ett möte med er lokala Transportavdelning. Där finns förtroendevalda och anställda som vet allt om hur man formellt går tillväga för att dra i gång en fackklubb på arbetsplatsen.

Utbilda er
När arbetet med att starta klubben är i rullning är det viktigt att ni lär er mer om vad det innebär att arbeta fackligt. Avdelningen hjälper er att hitta rätt kurser för blivande styrelse och medlemmar i klubben.

Kom ihåg att ha kul också!
Att engagera sig fackligt handlar inte bara om att förändra missförhållanden. Se till att ha kul när ni träffas och glöm inte att det kan ta tid att nå förändring.

Fråga facket om du undrar över spelreglerna på jobbet. Transports ombudsmän och experter har svaret.

ILLUSTRATION: MARTIN HEAP

Kan chefen be mig skjuta på semestern?

För oss som jobbar på flygplatsen är sommaren högsäsong. Nu vill chefen att jag skjuter på sommarsemestern till september. Kan hon göra det?

Orolig

Svar: Det är helt okej att din chef frågar. Men du har lagen på din sida om du säger nej. Den slår fast att du har rätt till fyra veckors sammanhängande semester under perioden juni, juli, augusti. Arbetsgivaren har sista ordet när det gäller vilka fyra sommarveckor du får ta ledigt. Men om ni båda är överens finns det inget som hindrar att du får/tar din semester i september eller någon annan tid på året.

Peter Winstén, avtalssekreterare Transport

Hur funkar arbetstidsförkortning?

Hej, jag undrar lite om arbetstidsförkortning. Jag jobbar natt, mellan 00.05 och 08.00, på ett större åkeri som har kollektivavtal. Har jag rätt till arbetstidsförkortning?

Carina

Svar: Så här funkar arbetstidsförkortningen i ditt kollektivavtal: Prov- och tillsvidareanställda tjänar in en minut ledighet för varje timme de arbetar mellan klockan 22 på kvällen och 06 på morgonen. I ditt fall får jag det till att du ska få 5 minuter och 55 sekunder per arbetspass. De lediga minuterna samlas i en tidbank. Du och din arbetsgivare ska sedan komma överens om när de ska tas ut.

Magnus Thelander, central ombudsman Transport

Förlorar jag lön om chefen säger att jag kan gå hem?

Jag jobbar heltid på en bensinmack. I dag sa chefen att jag kunde gå hem efter lunch för att det var så lite att göra. Har jag rätt till lön i alla fall?

Lasse

Svar: Grunden är att du ska få betalt. Lön ska utgå för den tid du är schemalagd. Men – mitt tips är att du alltid ska checka av med en följdfråga när chefen säger att du kan sluta tidigare: ”Då går jag hem utan löneavdrag alltså?”. Detta för att undvika alla missförstånd. Om chefens outtalade tanke var att du skulle kompa ut kan det bli en jobbig diskussion i efterhand. Och i slutändan en förhandling om vem som sa vad.

Magnus Larsson, central ombudsman på Transport

Pappaledig undrar över uppsägningstid

Jag är tillsvidareanställd och pappaledig. Enligt mina tidigare planer, och det har jag gjort upp med arbetsgivaren, skulle jag komma tillbaka till sommaren. Min fråga är vad som gäller om jag säger upp mig för ett nytt jobb under pappaledigheten? Löper uppsägningstiden under min ledighet? Eller är jag skyldig att avbryta ledigheten och gå in och jobba under min uppsägningstid?

Noas pappa

Svar: Det blir ett kort svar. Din uppsägningstid löper under pappaledigheten på samma sätt som om du hade jobbat. Arbetsgivaren kan inte kräva att du ska komma tillbaka under den period som du skulle ha varit föräldraledig.

Magnus Thelander, central ombudsman Transport

Bestämmer chefen vem som ska vara skyddsombud?

Jag undrar om jag är skyddsombud nu? Min chef sa att vi behövde ett sådant på jobbet och jag sa att jag var intresserad. Nu har jag blivit kallad till ett möte när Arbetsmiljöverket ska komma på besök.

Dragan

Svar: Skyddsombudsuppdraget är reglerat i arbetsmiljölagen. Lagen klargör att skyddsombudets uppdrag är att representera sina kollegor på arbetsplatsen i arbetsmiljöfrågor. Ombudet ska utses av den lokala fackliga organisation som arbetsgivaren har kollektivavtal med. Ombudet ska vaka över och kontrollera att arbetsgivaren uppfyller alla delar av sitt arbetsgivaransvar som skyddslagstiftningen lägger på hen. Därför är det inte bara olämpligt, utan juridiskt omöjligt, att arbetsgivaren skulle utse ett sådant ombud.

Så det korta svaret är tyvärr nej, du är inte skyddsombud. Rådet till dig blir att snabbt ta kontakt med din lokala avdelning för hjälp och stöd. Du kan ju kanske bli skyddsombud, på rätt sätt.

Gustaf Järsberg, central arbetsmiljösamordnare på Transport

Hur lång är uppsägningstiden?

Min arbetsgivare säger att jag har tre månaders uppsägningstid om jag säger upp mig själv. Stämmer det? Jag har fått nytt jobb och de vill att jag börjar på en gång.

På väg

Svar: Saknar din arbetsplats kollektivavtal har du enligt lagen om anställningsskydd (LAS) en månads uppsägningstid.

Kontrollera alltid uppsägningstiden enligt ditt kollektivavtal innan du säger upp dig själv eller när du blir uppsagd. Står det inget då är det LAS som gäller.

Charn Ispa, Transport på direkten

Fråga våra experter!

Skriv till **redaktionen@transportarbetaren.se**.

Behöver du ett snabbt svar? Ring Transport på direkten, **010-480300**, eller förbundets a-kassa, **0771-403001**.

Öppettider och mer information hittar du på **transport.se** och **transportsakassa.se**.

Filmnostalgi. Krig och krigsrelaterade draman har under lång tid varit gångbart på vita duken. Ibland producerade i militära stormakter som mer eller mindre uttalad propaganda. Lika ofta som romantiskt sorgliga öden, där människorna är offer för omständigheter som inte går att påverka. En klassisk, nostalgisk snyftare är ***Dimmornas bro (Waterloo Bridge) med*** Vivien Leigh och Robert Taylor från 1940.

Det våras för nostalgin

Från medicinsk diagnos till varma känslor inför anblicken av försvunna glassar på GB:s karta eller Putins dödliga fantasier om ett förlorat imperium. Nostalgi tar sig många uttryck. Under långa perioder ett hånat känslouttryck. Men det verkar våras för nostalgin igen.

Text **LILLY HALLBERG**

MARCEL PROUSTS MADELEINEKAKOR i *På spaning efter den tid som flytt*. Ronny och Ragge i *Byhåla*. Hollywoodklassikern *Dimmornas bro* och svenska schlagern *Lyckliga gatan* från 1967. Låtsasruiner i 1700-talets England. William Morris mönster och Prerafaeliternas konst – i dubbel bemärkelse. Eller politiska ledare som talar om sin längtan tillbaka till en annan tid – enklare, tryggare, där det syntes vad tavlorna föreställde eller när det egna landet var stort och mäktigt.

Nostalgin finns som en underström i alla exemplen. Oavsett om det handlar om luktminnen från barndomen, raggare i en fiktiv svensk håla, ett försök att snabbt fixa fram ruiner som ser ut som lämningar från Romarriket eller om rivna kåkar i Solna. Eller för alltid förlorad kärlek, mot fonden av London vid andra världskrigets utbrott.

FRÅN BÖRJAN VAR nostalgi en rent medicinsk diagnos, som definierade sjuklig hemlängtan. Som fick soldater ute i fält att tyna bort av sorg. Själva ordet är en sammansättning av grekiskans *nostos* (hemkomst) och *algos* (smärta).

Diagnosen användes bland annat i USA, efter amerikanska inbördeskriget (1861–1865). Det var veteraner som då fick diagnosen nostalgi, men i dag kanske diagnosticerats med posttraumatiskt stressyndrom.

Men betydelsen ändrades efter relativ rätt kort tid, och fick från mitten av 1700-talet främst en beskrivning av en känsla, en klang av bitterljuvt vemod.

HUR MODERNT DET är med nostalgi har däremot varierat kraftigt sedan känsloaspekten fick övertag. Nostalgi tycks vara särskilt hett i brytningstider. Ett exempel är den brittiska Arts- and Crafts-rörelsen i mitten av 1800-talet. De hyllade hantverket, som en motkraft till massproduktion i den moderna industrins födelseland. Mest känd i dag är kanske William Morris (1834–1896), vars mönster till tapeter och textilier åter blivit inredningsideal mer än 150 år efter sin tillkomst. Och, lite ironiskt, så massproducerade att nutida designmagasin varnar för att mönstren är uttjatade.

Mindre känt är kanske också att William Morris skrev böcker och agiterade för socialism. Även företrädarna för de samtida Prerafaeliterna hade ett starkt socialt engagemang fast det ofta enbart är deras målningar som folk känner till. Gruppen av konstnären önskade en återgång från den massproducerade konst de menade att industrialismen fört med sig. De ville ha en mer äkta konst, den före den italienska konstnären Rafael (1483–1520).

NOSTALGIN KAN OCKSÅ ta sig andra, långt mindre charmiga uttryck. Den kanadensiska författaren och debattören Naomi Klein tar i en essä, publicerad i nättidningen The Intercept, upp en dödlig form av känslan som hon menar förenar Rysslands ledare Vladimir Putin och USA:s tidigare president Donald Trump: Nostalgin över ett förlorat imperium. Om längtan bort från den ekonomiska kollaps som följde Sovjets fall, respektive om längtan att göra Amerika stort igen.

Klein menar också att den farliga sortens nostalgi varit drivmedel för de lastbilschaufförer, som blockerade den kanadensiska huvudstaden Ottawas gator under närmare en månad hösten 2021. Att deras längtan tillbaka till en bättre, ”enklare” tid, för ursprungsbefolkningen var en tid då deras liv inget var värt i jämförelse med framdragandet av oljepipelines.

MEN TILL SIST en positiv nyhet: Nostalgi kan minska uppfattningen av smärta. Det konstateras i forskning, publicerad i den amerikanska medicintidskriften Neuroscience i mars i år.

Forskare vid det kinesiska Liaoning-universitetet Normal University och landets vetenskapsakademi har funnit att bilder som utlöser barndomsminnen kan kopplas till att deltagarna upplevde svagare känslor av smärta, rapporterar nyhetskanalen CNN. ■

Lyckliga gatan finns inte mer. Anna-Lena Löfgrens hit från 1967 om kvarteren där i dag Hagalunds höghus, ”Blåkulla”, reser sig.

Morrismönster. En gång unika, ett slags ställningstagande mot industrialismens brutalisering i 1800-talets England, av socialisten William Morris. I dag massproducerade på tyg, tapeter och i alla möjliga andra sammanhang.

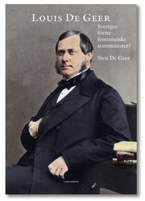

Glassigt. Nostalgiska känslor väcks ofta genom minnen från barndomen. Av att återse en lampmodell som ens mormor hade. Eller att bläddra i en bok full med glassnostalgi och minnas att 1969 kunde den lyckliga innehavaren av en 50-öring köpa isglassen Igloo i både apelsin-, hallon- och colasmak.

Raggarnostalgi. Bilar, brudar, och rykande asfalt. Peter Settmans och Fredde Granbergs karaktärer i serien *Byhåla* från 1991 finns på SVT Play.

Feministisk statsminister 1876?

Under en viktig brytningstid i slutet av 1800-talet ledde Louis De Geer (1818–1896) Sverige in i moderniteten.

För många är nog namnet mest förknippat med hans namne; den vallonske köpmannen Louis De Geer som kom till Sverige på 1600-talet och blev ”den svenska industrins fader”. En klassisk stor man av sorten som monument och statyer reses över, och som får gator och torg uppkallade efter sig. Så som skett inte minst i Norrköping, runt strömmen där industrin först växte fram. På senare år har dock diskussion mest kommit att handla om hans slavägande och hans roll i Sverige som kolonialland – och önskad nedmontering av monumenten.

Historien om Louis De Geer – d y, om epitetet får användas – är i jämförelse en lågmäld men samtidigt spännande berättelse. Människorättsjuristen Sten De Geer har i boken ***Louis De Geer*** (Carlssons förlag) skrivit om sin farfars farfar, Louis De Geer (1818–1896) som drev igenom statsministerämbetet och själv blev den förste att inneha posten.

Under hans tid som statsminister avskaffades ståndsriksdagen och frihandel infördes, straffrätten humaniserades och religionsfriheten stärktes. Boken har välmotiverat undertiteln *Sveriges förste feministiske statsminister?*. Under den framstegsvänlige adelsmannens styre stärktes kvinnors ställning kraftigt.

Louis De Geer satt som statsminister längre en någon annan, Tage Erlander undantagen, på posten.

Sten De Geer har i sin bok grävt i familjehistorien, som också är en historia om makten i landet. Han visar på de släktband som ofta var förutsättningen för höga poster långt in på 1900-talet, före arbetarrörelsens framväxt och alternativa vägar både till utbildning och inflytande.

LILLY HALLBERG

Sten De Geer är advokat och har särskilt arbetat med migrations- och arbetsrätt.

MAJKRYSSET

MÄTS I AMPERE	HÄST	SÄTTS PÅ DET HALA	SKÖV-LÅT	ÄR NOG TALLRIK	AINA PÅ SINA HÅLL	BE-STYR		LIKA FÖR ALLA	VINNA ÖVER	PERSO-NER I BOND-FILMER?
ÅROR						VIDE / VAL-SPÄCK				
SES MED MARIA				GÅR IGENOM						
									GETT UT	
FÄS-TINGEN		HEN VINNER		STYG-GAST	TOLKIEN-FIGURER / GREJA					
FÖRE-SKRIF-TEN							VINTER-KVARTER			
						HELIGT LOVAD	IAKTTAR / SÄLJS UT			
TIGGA	SMÖRAR MEN BRER INTE		UPP-TRÄDER / TJUSIG SVID							PRATA STRUNT
HOP-FOGADE								SKRIKS UT / MÖRKT ÖL		
ERÖVRA / VÄDER-STRECK					FYLLA FLAKET / OFFRAT					
									ANDEL	
TURNER-GUBBE		STÖTTAR ALLTID / BRÖD					RAST-PLATS / FLER-ÅRIG			
HUVUD-SAKEN				SIST PÅ FORDO-NET		INSTRU-MENT / DRAR VALSER				
DJUR I OST			RÖRLIG KONST							LÄGGS I SPEL
DÄMS UPP VID ASSUAN								EFTER EN OSCAR / BITA		
ABSORB-ERA			KAN MAN UNDER TYNGD		DEN BÄR ANLAG					
		MADAM / LIGGER LÅGT							MUSI-KER-REED	
VILL UPPFÖ-DARE HA SIN KATT					META / GRYNET-ELIN					
SES BASSAR IBLAND							GAMMAL GERMAN			
AVFÄL-LING										

ÄR ETT HEMLIGT TUNGO-MÅL	RÖRELSE I RÖRELSE	HAS VID KLÄTT-RING	LAP-PARNA FRÅN POSTEN		ÄR VÅL MODERN
TURNER-GUBBE			I KRET-SEN AV / ÄR RÖ-RANDE		
HUVUD-SAKEN					
DJUR I OST		UT-FORMA / LETT			
DÄMS UPP VID ASSUAN					GÖR MÅNGA PÅ KÅKEN
ABSORB-ERA	BONDE / SLOTTS-LIKT				
				ÄR FYRA I RAMSA / SES MED ANDRA	
VILL UPPFÖ-DARE HA SIN KATT					
SES BASSAR IBLAND			KAN SLÅS I SKOGEN		
AVFÄL-LING					

©Bulls

Lösningen ska sändas till **Transportarbetaren, Box 714, 101 33 Stockholm** och vara redaktionen till handa senast den 17 maj. Märk kuvertet **"Majkrysset"**.

Vi delar ut sex vinster. 1:a–3:e pris är två trisslotter, 4:e–6:e pris är en trisslott.

Namn: _____

Adress: _____

Postadress: _____

Lösningen på Aprilkrysset.

Grattis!

Vinnarna av två trisslotter:
Bengt Lundqvist, Fors
Anders Sandström, Hörnefors
Pernilla Pettersson, Sala.

Vinnarna av en trisslott:
Peter Andersson, Kristianstad
Kenth Holm, Åkersberga
Marianne Arvids, Leksand.

Månadens Quiz

Vi lottar ut tre termosar (från vårt termostest på sidorna 28–29) bland er som mejlar rätt svar på quizet till info@transportarbetaren.se senast den 17 maj. Skriv "Termos-quiz" i meddelanderaden, och glöm inte ange namn och adress.

1 När är det dags att byta till vinterdäck på bilen igen?
1. 15 november
X. 15 december
2. 1 december

2 Hur lång är utbildningen för att bli ordningsvakt?
1. Två veckor
X. Fyra veckor
2. Fyra dagar

3 Vilken yrkesgrupp drabbades värst av sjukskrivningar under covid-19-pandemin?
1. Förskollärare
X. Taxiförare
2. Undersköterska

4 Hur många reaktorer är i drift på Ringhals kärnkraftverk?
1. Två
X. Tre
2. Fyra

5 När inleds/inleddes Transports planerade blockad mot ryska fartyg?
1. 1 april
X. 15 april
2. 1 maj

6 Vilken termos höll värmen bäst efter åtta timmar i Transportarbetarens stora termostest?
1. Thermos
X. Stanley
2. Clas Ohlson

7 Vilket företag driftar Gävle hamn?
1. Yilport
X. Hutchinson
2. APM Terminals

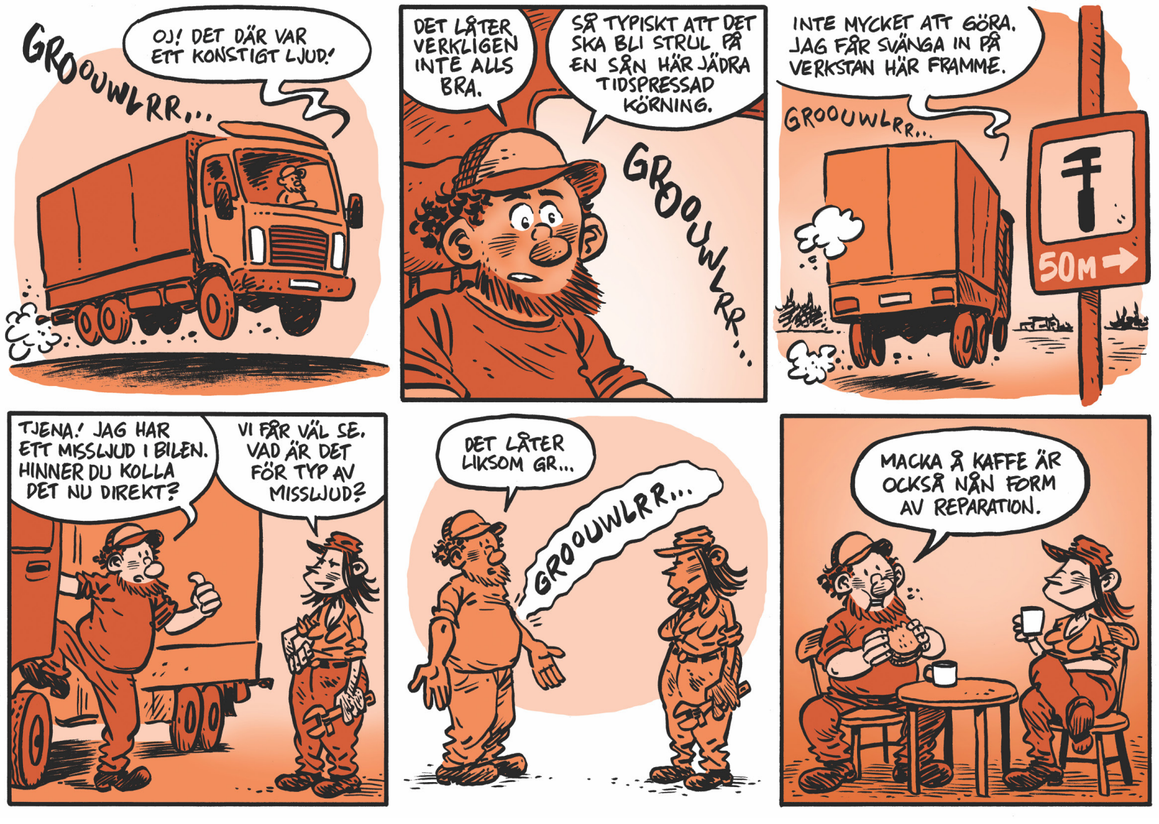

FOTO: PERNILLA AHLSÉN

På sidorna 28–29 kan du läsa mer om vårt termostest.

På väg

Originalserie för Transportarbetaren av **Mats Källblad**.

”Innan jag började här hade ingen talat om facket”

Född och uppvuxen i Gävle var Gustaf Dubeck länge rätt omedveten om stadens hamn och dess betydelse. I dag är han sedan många år fast som hamnarbetare, har funnit kärleken på samma skift, spelar i band där tre av fyra har anknytning till hamnen. Och är vice ordförande i en av landets största Transportklubbar.

Text och foto **LILLY HALLBERG**

– NU SYNS KRANARNA som stiger upp mot horisonten så tydligt på långt håll. Jag vet att jag reagerade när jag hälsade på mamma på hennes jobb, som sjuksköterska, och såg dem från sjukhuset. Men annars hade jag inte tänkt så mycket på hamnen.

– Egentligen är det kanske lustigt att jag fick jobb här. Jag skrev ungefär det sämsta ansökningsbrevet någonsin, efter att ha fått tips att det kunde finnas arbete. Typ ”Hej! Jag heter Gustaf och kan köra truck och hjullastare, och kan både jobba hel- och deltid” och inte så mycket mer.

Det räckte. Gustaf Dubeck började som så kallad extring – eller blixt – i hamnen; personal som kallas in vid behov. Nu i efterhand tycker han att det är bra att ha gått ”den långa vägen”.

– Jag fick lära känna verksamheten bättre. Så som det såg ut då tog det ett och ett halvt år innan jag fick sätta mig i en truck, säger Gustaf, som under åren i hamnen arbetat mycket med hantering av timmer.

Fordonsutbildningen skaffade sig och bekostade Gustaf själv, för att kunna få jobb under en period som arbetslös. Det var under lågkonjunkturen som följde på den ekonomiska krisen 2008.

I dag har Gustaf Dubeck snart arbetat i elva år i Gävle hamn, men haft fyra olika arbetsgivare. Först klassiska Stuveribolaget, som togs över av kommunala Gävle Hamn AB. Sedan för avstyckade Baltic Seaway och i dag för turkiska hamnoperatören Yilport, som tog över driften 2016.

MED I TRANSPORT kom Gustaf Dubeck lite av den hårda vägen:

– Innan jag började här hade ingen talat om facket. Men i samband med en kurs för att köra traverskran frågade huvudskyddsombudet varför jag inte var med i facket, på ett rätt hotfullt vis.

Så Gustaf blev medlem i Transportarbetareförbundet.

– På den vägen är det. Han som så att säga rekryterade mig nominerade mig senare till klubbstyrelsen för bulkterminalen.

FOTO: PRIVAT

Gustaf Dubeck spelar gitarr och är en av sångarna i rockbandet Berguv, som släppte sitt första album förra året.

TIDIGARE VAR DET fler hamnklubbar i Gävle, i dag är de sammanslagna och Gustaf Dubeck är vice ordförande. Organisationsgraden är mycket hög. Transport är starkt här.

– Jag upplever att engagemang i fackliga frågor är smittsamt. Vår styrka är framför allt det vi gör här, på arbetsplatsen, säger Gustaf.

Han träffade sin partner i hamnen och de jobbar fortfarande samma skift. Sambon Perla är också skyddsombud – och basist i bandet Berguv, där Gustaf spelar gitarr.

– Min lillebror Erik är trummis. Tre fjärdedelar av bandet har annars koppling till hamnen. Sångaren Jonny Ikonen är transportledare på ett åkeri som huserar här, säger Gustaf.

Han beskriver deras musik som rock, rätt och slätt. Förra året släppte de ett album med åtta låtar på svenska. Också här hörs Gustav Dubecks stämma ibland. ■

GUSTAF DUBECK

Ålder: 32.

Bor: Hus i Valbo utanför Gävle.

Familj: Sambo.

Yrke: Stuveriarbetare.

Fritid: Gitarrist i rockbandet Berguv, som släppte ett album betitlat med bandnamnet 2021 (Spotify).

Gustaf Dubeck har jobbat i Gävle hamn sedan 2011, mycket med timmerhantering.

Kort om Transport

Transportarbetaren är Svenska Transportarbetareförbundets (Transport) medlemstidning. Förbundet har omkring 55 000 medlemmar och är ett av 14 LO-förbund.

Om du vill komma i kontakt med Transport, ring 010-480 30 00. Växelns öppettider är 8.00–17.00 måndag–torsdag och 8.00–16.40 fredagar. Utom dag före helgdag, då den stänger klockan 12.00.

Under maj är växeln öppen 8.00–17.00 måndag–torsdag och 8.00–15.00 fredagar.

Juni–augusti är öppettiderna 8.00–16.40 måndag–torsdag och 8.00–15.00 fredagar. Lunchstängt 11.30–12.30.

Transport har 25 avdelningar, spridda över landet. Avdelning 1 och 2 är rena stuveriavdelningar som organiserar hamnarbetare. Avdelning 46 är på samma sätt en rikstäckande avdelning för personal inom flyget.

Kort om a-kassan

Transports arbetslöshetskassa delar lokaler med förbundet i Stockholm. A-kassan når du på telefon 0771-403001, måndag–fredag 9.00–11.00.

Du hittar fler kontaktuppgifter och mer information om förbundet och a-kassan på **transport.se** och **transportsakassa.se**

Björn Breivik, Tove Themptander, Alexander Saviharju och Staffan Törnqvist från Avarnklubben i Stockholms styrelse.

Månadens klubb

Klubben satsar på arbetsmiljön

Transports fackklubb på Avarn jobbar hårt med att arbetet ska vara säkert och att den som blivit sjuk ska få hjälp. Företaget är med och betalar så att ett skyddsombud på heltid kan arbeta med rehabiliteringsärenden.

Text och foto **John Antonsson**

Staffan Törnqvist skulle få ett särskilt uppdrag i tre månader. Men det förlängdes och nu är han inne på sitt andra år. Det handlar om ett projekt på Avarn i Stockholm där han som skyddsombud jobbar tillsammans med företagets HR-avdelning för att kartlägga långtidssjukskrivningar och hjälpa till med att få till bra rehabiliteringar. Det rör främst kollegor som varit sjukskrivna i mer än 60 dagar.

– Det är hos oss som i övriga samhället. Långa sjukskrivningar för utmattning och psykiska diagnoser är vanliga, säger Staffan Törnqvist.

DET HELA HAR sin upprinnelse i en förhandling som Alexander Saviharju hade med företaget för ett par år sedan.

– Om du skulle följa med Alexander en månad och se alla förhandlingar som han har, då skulle du se att han nog har fler än en lokalombudsman, säger huvudskyddsombud Björn Breivik.

JUST DEN FÖRHANDLING som ledde fram till satsningen handlade om att många jobbat för mycket övertid. När facket förhandlade med företaget blev en del av uppgörelsen att få betald facklig tid för ett skyddsombud på heltid.

– Det har faktiskt gett ett så gott resultat att företaget inrättat en tjänst som bara jobbar med frågan och flera regionkontor är intresserade av att göra det också, säger Staffan Törnqvist.

Alexander Saviharju berättar att det ibland är svårt att få betald facklig tid, men att klubben nu visat att de kan lösa problem på ett nytt sätt.

– Det betalar sig, säger Björn Breivik.

TOVE THEMPTANDER JOBBAR som väktare i en bevakningscentral och är också skyddsombud, om än inte på heltid. Hon visar upp sitt pris som årets skyddsombud, som hon fått av Transports Stockholmsavdelning.

Jobbet som larmoperatör är stressigt, det är oundvikligt, säger hon. Men problemet var det sätt som stressen hanterades på arbetsplatsen. Det ville hon ändra på. Till sin hjälp tog hon den ganska nya föreskriften från Arbetsmiljöverket som gäller psykosocial arbetsmiljö.

– Vi hade svårt att hantera de stressiga situationerna. Det som fattades var rutiner hur vi skulle hantera stressen och hur vi skulle prioritera när det var mycket. När vi lyfte problem fick vi dålig respons. Men det har blivit bättre nu, säger Tove Themptander.

AVARN HAR UNGEFÄR 2 000 kollektivanställda i Stockholm. Det är ibland knepigt att ha kontakten med alla kollegor. Vissa utgår från huvudkontoret. Men de allra flesta åker direkt till sina bevakningsobjekt. För en tid sedan flyttade klubben ner en våning från huvudentrén.

– Utsikten är sämre. Men omklädningsrummen är alldeles här utanför, så många medlemmar går förbi och många slinker in med frågor, säger Björn Breivik.

– Vi har en god relation med företaget och har fått till att vi får en timme att träffa alla nyanställda på de flesta avdelningar, säger Alexander Saviharju. ■

AVARN I STOCKHOLM

Transport organiserar bland annat skyddsvakter, väktare, ordningsvakter, larmoperatörer och parkeringsvakter.

Avarn har 2 000 kollektivanställda i Stockholm och många av dem är med i facket.

Transportklubben sitter i samma hus där Avarn har sitt huvudkontor.

På gång i din avdelning

Material till nästa nummer lämnas senast den 17 maj till christina.ahlund@transportarbetaren.se.

AVDELNING I NORRLAND / MELLANSVERIGE (HAMN)

Nomineringsmöte Den 4 maj kl 15.00 kommer vi i avdelning 1 att ha ett nomineringsmöte via Teams.

Vi ska då nominera kandidater till den som ska bli vårt ombud för a-kassestämman.

Det ska även nomineras till tre suppleanter för vårt ombud.

Har du frågor, funderingar eller vill delta på mötet? Kontakta då avdelningsordförande Jimmy Åsberg via mejl jimmy.asberg@transport.se eller tel 010-480 31 15.

AVDELNING 3 GÖTEBORG

Pensionärssektionen har möte tisdagen den 3 maj kl 11.00 på avdelningskontoret, Fjärde Långgatan 48, våning 8.

Vi samlas i studielokalen och bjuder på fika.

Välkomna!

AVDELNING 4 ÖSTERGÖTLAND

Öppet hus på avdelningen
Sektion 3 anordnar öppet hus på avdelningsexpeditionen onsdagen den 11 maj. Vi kommer stå och grilla utanför mellan kl 12.00 och 18.00.

Kl 18.00 håller vi sektionsmöte i konferensrummet på avdelningen. Kom och träffa styrelsen i sektion 3!

Medlemsmöte
➤ Sektion 1: Tisdagen den 3 maj kl 18.00 på Mariebergs Folkhögskola, Mariebergsvägen 16 i Norrköping. Vi bjuder på kaffe och smörgås. Välkomna, hälsar styrelsen!

➤ Sektion 5 + 6: Se hemsidan.

➤ Sektion 7: Lördagen den 21 maj kl 12.00 på BC lunchbar (bredvid OK/Q8), Allén 76 i Västervik. Vi bjuder på kaffe och macka.

Studier för medlemmar
Nästa Startpunkt: Onsdagen den 18 maj kl 9.00–16.00 på avdelningsexpeditionen i Linköping. Du tar ledigt från ditt jobb för fackliga studier, så får du ett stipendium för dagen från avdelningen.

Vid frågor om utbildningar och anmälningar, kontakta Joakim Carlsson på 010-480 31 38 eller joakim.carlsson@transport.se.

AVDELNING 5 STOCKHOLM

Kallelser och andra viktiga saker kan du läsa om i vår egen tidning *Transportfemman* som kommer i brevlådan fyra gånger om året.

Vi är också aktiva på Facebook, www.facebook.com/TransportFacketAvd5/, och på vår hemsida, www.transport.se/avdelningar/stockholm/.

Kamrater tillsammans!

AVDELNING 6 VÄRMLAND

Första maj Glöm inte att delta i din hemkommuns första maj-engagemang.

PÅ GÅNG I MAJ

Nu kommer våren och en del evenemang drar i gång.

➤ Avdelningen ska ha en fiskedag den 7 maj i tjärnen Potten i Filipstad. Fisk planteras in för vår dag. Välkommen till en mycket trevlig dag.

➤ Vi kommer också att finnas på Södra viken den 7 maj. Där vi visar fackligt engagemang och kommer att visa elever vikten med facket.

➤ Skogsmaskinsdagarna i Karlskoga är också ett evenemang vi kommer att delta i den 20–21 maj.

Den 25 maj håller avdelningen en genomgång av miljöavtalet. Anmäl dig till oss på 010-480 30 06 eller transport.6@transport.se om du vill delta.

Ordförande Mikael Persson

AVDELNING 9 ÖREBRO

Välkomna att fira första maj med oss!

➤ Vänsterpartiet Örebro: Första maj är en viktig dag både för arbetarrörelsen och föreningslivet och därför vill vi att er förening och många andra kommer för att delta i både tåget genom stan och torgfesten på Våghustorget.

Samling i Slottsparken kl 11.30, där föreningar har möjlighet att tala. Vi tågar sedan tillsammans mot Våghustorget där det blir tal, musikunderhållning och familjeaktiviteter. Ha gärna flaggor och plakat där det syns vilka ni är. Välkomna!

➤ Socialdemokraterna: Första maj träffas vi kl 13 på Stortorget i Örebro. Där blir det mingel och tilltugg.

Kl 14 är det samling vid Slottsparken för uppställning av förstamajtåget för Socialdemokraterna. Välkomna!

Åkeri-/miljösektionen kallar till medlemsmöte den 7 maj kl 10.00 på Trafikcenter i Kvarntorp. På dagordningen bland annat nominering till avtalsråd i den kommande avtalsrörelsen, både till transportavtalet och miljöavtalet. Vi kommer även att få titta på simulatorerna. Transport bjuder på fika. Anmälan om deltagande görs till transport.9@transport.se , senast den 5 maj.

Valupptakt Den 21 maj kallas representantskapet till valuppstakt. Vi kommer att prata politik och vikten av att gå och rösta i valet. Mötet är öppet för alla medlemmar, men anmälan om deltagande krävs. Anmälan görs till transport.9@transport.se. Plats och tid kommer ut via mejl och brev.

21 Maj

AVDELNING 12 MALMÖ

Medlemsmöten
➤ Sektion 90, bevakning: Det är sektionsmöte den 10 maj kl 18.00. Avdelningen kommer att skicka ut inbjudan till mötet över Teams, men det går även bra att komma till avdelningskontoret denna kväll. Välkomna!

Sektionsordförande Mirja Nilsson

➤ Lördagen den 14 maj kallar sektion 20, åkeri, och 55, taxi/buss, till medlemsmöte kl 10.00 i avdelningens lokaler, Kosterögatan i 5 Malmö. Välkomna!

Sektionsordförande Henrik Holmgren (070-952 64 69)

➤ Tisdagen 17 maj kallar sektion 30 till medlemsmöte kl 17.00 i avdelningens lokaler, Kosterögatan 5 i Malmö.

På dagordningen: Försäkringar samt presentation av vår nya avdelningsordförande. Vi bjuder på något att äta. Välkomna!

Sektionsordförande Kenneth Malmberg (070-723 01 31).

➤ Måndagen den 9 maj kl 17.30 kallas medlemmar i sektion 70, olja/bensin/gummi, samt sektion 80, tidningsbud/reklambud, till medlemsmöte på avdelning 12:s kontor, Kosterögatan 5 i Malmö (buss 32). Styrelsen träffas kl 17.00.

På dagordningen bland annat våra kollektivavtal. Fika serveras.

Mötet sker fysiskt, men det går att delta digitalt. Länk finns på avdelning 12:s hemsida, www.transport.se/avd12. Välkomna!

Sektionsordförande Maths Nilsson (072-260 36 50)

AVDELNING 14 HELSINGBORG

Vi vill påminna om kommande sektionsmöten:

➤ Sektion 1: Den 11 juni kl 10.00, Transport avdelning 14, Florettgatan 12 i Helsingborg.

➤ Sektion 3: Den 21 maj kl 10.00, Folkets hus, Södra vägen 3–7 i Ängelholm.

➤ Sektion 4: Den 4 juni kl 10.00, Transport avdelning 14, Florettgatan 12 i Helsingborg.

➤ Sektion 7: Den 14 maj kl 10.00, ABF lokalen, Järnvägsgatan 34 i Klippan.

Välkomna!

AVDELNING 6 VÄRMLAND

Stugsemester i sommar

Boka våra stugor för sommarsemester. Det finns några platser kvar.

Både Sälen och Branäs har många aktiviteter för sommarnöjen. Du hittar länkar till aktiviteterna på vår hemsida, avd.transport.se/avd-6/.

Värva en kompis – få 200 kronor!

Om du värvar en arbetskamrat får du ett Superpresentkort värt 200 kronor! Allt din kollega behöver göra är att ange ditt namn och personnummer i sin medlemsansökan. Har du flera kollegor som vill gå med? Du får ett presentkort för varje medlem du värvar! Presentkortet skickas ut då den nya medlemmens första betalning är registrerad.

SWISHA FÖRSTA AVGIFTEN!

Visste du att du direkt kan betala din första avgift och därmed snabbt bli fullvärdig medlem. Du behöver bara invänta ditt välkomst-sms med betalningsuppgifter.

TRANSPORT-ARBETAREFÖRBUNDET

AVDELNING 18 HÄLSINGLAND

Vill du ha kontakt med oss? Ring 010-480 30 18 eller mejla transport.18@transport.se för att boka tid.

Studier Är du nyfiken och intresserad av att lära dig mer om Transport?

Bli medlem: https://app.transport.se/blimedlem

Kontakta vår ordförande/studieorganisatör Mikael Humlin på tel 010-480 33 42 eller e-post mikael.humlin@transport.se.

Har du frågor om arbetsmiljö eller försäkringar?

Kontakta regionala skyddsombudet Johnny Wiklund på 010-480 33 41 eller e-post johnny.wiklund@transport.se.

Följ oss på våra sociala medier!
➤ Transportpodden *Mellersta Norrland* hittar du på vår hemsida.

➤ Hemsidan: www.transport.se/avdelningar/halsingland/

➤ Facebook: www.facebook.com/transportavd18/

Här uppdaterar vi löpande vad som är på gång i avdelningen.

AVDELNING 19 NORRA MÄLARDALEN

Kamrater! Äntligen vår och lite värme och första maj är runt knuten. Ut och demonstrera, gör dig hörd, då det är en dag då vi ska visa vad vi går för. Så upp och hoppa, och fram med glöden. Vi ses i tåget.

Till alla glada pensionärer: Pensionärsklubbens styrelse hälsar att den 18 maj blir det guidad tur till Hälleskogsbränan. Vi samlas vid OK Surahammar kl 9.00 för samåkning. Ta med egen fika.

För mer info: ring Ethel Castor, tel 070-766 89 10.

Till alla inom bevakning: Nu är det äntligen dags för vår branschträff. Den 4 maj kl 19.00 möts vi på Best Western Ta Inn Hotel, Ängsgärdsgatan 19 i Västerås.

Vi gästas bland annat av Rose-Marie Settergren (transportare som sitter med i regeringens ordningsvaktsutredning) som kommer att prata om OV-utredningen och framtiden som väktare. Vi kommer även prata om aktuella arbetsmiljöfrågor, såsom riskbedömningar vid extra bevakningar.

För alla som är nyfikna på vad facket är har vi vår nya utbildningsdag, där vi under en hel dag får en introduktion i både organisation och avtal. Ett enkelt sätt att lära sig om vad facket är och hur ett kollektivavtal fungerar. Så om du är intresserad, hör av dig till Andreas.Kedborn@transport.se för mer information.

AVDELNING 20 NORRA SMÅLAND

Repskapsmöte Härmed kallas alla representantskapsledamöter till möte den 19 maj kl 18.00. Kallelse med mer info kommer med posten. Vill du som är medlem delta? Kontakta avdelningens ordförande Anna Axelsson på mejl anna.axelsson@transport.se, så du får en länk och kan vara med på mötet.

Nominera Som medlem kan man lämna in enskilda nomineringar till kongressen. Kontakta oss på avdelningen om du vill göra detta, så hjälper vi dig.

HÄNG MED PÅ FISKEDAG

Boka in den 21 maj kl 00.00–24.00 för medlemsfiske.

Denna gång är det i Skräcklagölen. Avdelningen kommer att vara på plats mellan 12.00 och 15.00 för att bjuda på något grillat och en tipspromenad med fina priser.

Första maj Än finns det möjlighet att hänga med och gå i förstamajtåget. Kl 14.00 är det samling på Hovsrättstorget. Avgång kl 14.30.

Den 5–6 maj kommer avdelningen att vara stängd eftersom personalen är i väg på regionkonferens.

Barnens festivaldag Avdelningen har köpt in biljetter till Barnens festivaldag den 6 juni på Folkets park i Huskvarna. Dessa biljetter kommer att lottas ut. Vill du vara med i utlottningen? Gå in på hemsidan och följ länken som finns där. Max fyra stycken per medlem. Biljetterna kommer att finnas för avhämtning på avdelningen eller enligt överenskommelse.

Valarbete Nu drar avdelningens valarbete i gång. Medlemmar kommer att ringas upp fram till valet. Vill du vara med och prata om det som är viktigt för våra medlemmar? Kontakta Anna Axelsson på anna.axelsson@transport.se.

AVDELNING 25 HALMSTAD

Hej kamrater! Nu närmar sig våren med snabba steg och vi kommer gärna ut till er arbetsplats för besök.

Stämmer dina medlemsuppgifter?

- Har du fått nytt jobb eller blivit arbetslös?
- Har du varit långtidssjukskriven, föräldraledig eller börjat studera?
- Har du fått högre eller lägre lön?
- Har du flyttat, bytt mobilnummer eller e-postadress?

Då är det dags att uppdatera dina medlemsuppgifter. Ändringar gör du enklast genom att logga in på Mina sidor på transport.se. Du kan även ringa Transport på OIO-480300 00, eller höra av dig till din lokalavdelning (kontaktuppgifter hittar du på hemsidan under fliken Avdelningar).

Kontakta avdelningen via www.transport.se/avdelningar/halmstad/ så får ni även se vår nya fina hemsida.

Hållpunkter för första maj i samtliga kommuner kommer **att finnas på hemsidan.**

Många av våra avtal ger oss lönehöjningar de kommande månaderna. Håll koll på just ditt avtal genom att logga in på *Mina sidor* på vår hemsida och kontrollera när det sker för just dig.

Medlemsvärvning Glöm inte att du får ett Superpresentkort värt 200 kronor när värvar din kollega på jobbet, läs mer på transport.se

Nya i avdelningen

➤ Manuel Gomez, ordförande.

➤ Andreas Ehm, studieorganisatör.

➤ Anton Sjöberg, sekreterare.

➤ Daniel Fisk, ledamot sektion 5 Gislaved.

➤ Magnus Svensson, ny ledamot sektion 6 Ljungby.

VÅR NYA ORDFÖRANDE

Vad heter du?
–Manuel Gomez.

Vad jobbar du med?
–Jag jobbar på Halmstads energi och miljö (HEM) som renhållningsarbetare och kör en sidlastare, som är en högerstyrd lastbil. Jag är nu vald till ordförande för avdelning 25 och jobbar 50 procent.

När började du?
–Jag började på HEM 2017 och nu i år som ordförande.

Vad har du jobbat med tidigare?
–Jag har jobbat som lagerarbetare och truckchaufför sen pluggade jag till lastbilschaufför och då började jag jobba för olika företag. Så hamnade jag till sist på HEM.

AVDELNING 26 NORRBOTTEN

Arbetsmiljö Arbetar du på en arbetsplats utan lokalt skyddsombud? Är du intresserad av att bli lokalt skyddsombud? Hör av dig till avdelningen för att få veta mer om vad det innebär när ett lokalt skyddsombud saknas. Eller om det är så att du själv är intresserad och vill veta mer kring rollen.

Kontakta regionala skyddsombuden Urban Vikström, OIO-480 34 13, eller Robert Savela, OIO-480 342 1.

AVDELNING 28 I NORR

Nu är äntligen våren här. Planerade utbildningar:

Startpunkten
➤ 11 maj: Transports lokaler i Umeå.

➤ 17 maj: Arbetarkommunen Skellefteå.

➤ 18 maj: ABF Lycksele.

Avtalspunkten
➤ 25 maj: Transports lokaler i Umeå.

Val och avtal Avdelningen bjuder in till frukostfika den 20 maj kl 7.30–9.00.

➤ Umeå: Transports lokaler.

➤ Nordmaling: Näslunds.

➤ Skellefteå: OK Solbacken.

➤ Vilhelmina: OK Vilhelmina.

AVDELNING 51 SYDÖSTRA SVERIGE

Hallå där! Ja du som är medlem!!! Har du koll på vilken lön du ska ha? Eller vad som gäller vid schemaändring?

Om inte, anmäl dig till en Avtalspunkt där en av våra ombudsmän håller i kursen. Information finns på hemsidan och på vår Facebook-sida.

Vi håller på att planera Avtalspunkter, för flera avtal, som genomförs under våren och till hösten.

Vi som är medlemmar har den absolut viktigaste rollen i hela vår organisation. Det är viktigt att vi – om vi har synpunkter, frågor eller någon idé – pratar med varandra och våra kollegor. Och det måste vi börja göra oftare, både på våra arbetsplatser och medlemsmöten.

Vad vi från sektionerna eller avdelningen kan stötta med får man lära sig på en facklig introduktionsutbildning som heter Startpunkten.

Anmäl dig till avdelningen på transport.51@transport.se när du vill vara med på, eller vill veta mer om, dessa utbildningar.

Utbildningar våren 2022

➤ Startpunkten: En facklig introduktionsutbildning där vi lär oss vad facklig kamp givit oss under åren, vad vi gör nu och vad vi vill göra i framtiden.

Den 8 maj: i Växjö.

Den 28 maj: i Kristianstad.

➤ Avtalspunkten – Vet du dina rättigheter och skyldigheter? En lokal ombudsman utbildar dig som medlem i det avtal som gäller på din arbetsplats.

Den 12 maj: Tidningsbudsavtalet.

➤ För förtroendevalda så finns det ännu fler utbildningar man kan gå. Då tar man kontakt med avdelningen för mer information.

Du som är medlem anmäler dig till transport.51@transport.se. Skriv vilken utbildning du vill delta i och dina kontaktuppgifter.

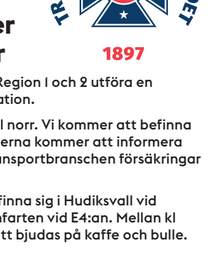
Vill du anmäla dig via telefon, eller har du frågor, så ring OIO-480 30 51.

AVDELNING 88 DALARNA

Vill du veta mer om vad du ska tänka på vid en anställning?

Du kanske har frågor angående ditt kollektivavtal, eller hur du kan vara med och påverka din arbetsmiljö? Du kanske vill gå en facklig utbildning? Eller har du frågor angående försäkringar?

Kontakta oss via mejl transport.avd88@transport.se eller ring direkt till avdelningen på tel OIO-480 30 88.

VÅR LÄGENHET I SÄLEN...

...finns ute på hemsidan för uthyrning. Där finns även bilder och en beskrivning på lägenheten, så planera in vårens och sommarens fritidsaktiviteter.

Sälenfjällen har öppnat. Det är bara att boka genom att ringa direkt till avdelningen och prata med Anna, OIO-480 30 88.

Man kan gå in på salen.se för att se vilket utbud som finns.

Experium ligger inom gångavstånd från stugan. Det finns även bra fiskevatten i norra Dalarna, möjligheter till fjällvandring och en fantastisk natur för vila och rekreation.

AVDELNING 18 HÄLSINGLAND
AVDELNING 26 NORRBOTTEN
AVDELNING 28 I NORR
AVDELNING 32 MELLERSTA NORRLAND

Från norr till söder och söder till norr

1897

Tisdagen den 10 maj kommer Region 1 och 2 utföra en gemensam Transportmanifestation.

Från norr till söder och söder till norr. Vi kommer att befinna oss på E4:an, där vi från regionerna kommer att informera och besvara på frågor inom transportbranschen försäkringar och arbetsmiljö.

➤ **Avdelning 18** kommer att befinna sig i Hudiksvall vid **Circle K Värdshuset** centrala infarten vid E4:an. Mellan kl 9.00 och 15.00. Det kommer att bjudas på kaffe och bulle.

➤ **Avdelning 26** kommer under dagen att befinna sig vid **Harrbäcken** norr om Piteå. Både på norra och södra sidan om E4:an mellan kl 10.00 och 15.00. Det kommer att bjudas på hamburgare med tillbehör.

➤ **Avdelning 28** kommer under dagen att befinna sig vid **Sävar** norr om Umeå. Både norra och södra sidan. Mellan kl 11.00 och 15.00. Det kommer att bjudas både på korv och hamburgare.

➤ **Avdelning 32** kommer under dagen att befinna sig vid **E4 Dockstabaren**. Det kommer att bjudas på kaffe och smörgås. Avdelningen kommer även befinna sig vid **E4 Myre Dinner**, där det kommer att bjudas på kaffe med tillbehör.

Alla medlemmar är hjärtligt välkomna!

HÄR FINNS VÅRA AVDELNINGAR

Det är arbetsplatsens ort som avgör vilken avdelning du tillhör. Med undantag för dig som är hamnarbetare eller jobbar inom flygbranschen – du tillhör i stället någon av våra hamnavdelningar (1 och 2) eller flygavdelningen (46).

Läs mer på förbundets hemsida, www.transport.se.

1 Norrland/Mellansverige, avdelning 1 (hamn).
2 Syd- och Västsverige, avdelning 2 (hamn).
3 Göteborg, avdelning 3.
4 Östergötland, avdelning 4.
5 Stockholm, avdelning 5.
6 Värmland, avdelning 6.
7 Södermanland, avdelning 7.
9 Örebro, avdelning 9.
11 Gästrikland/Norduppland, avdelning 11.
12 Malmö, avdelning 12.
14 Helsingborg, avdelning 14.
16 Gotland, avdelning 16.
17 Skövde-Borås, avdelning 17.
18 Hälsingland, avdelning 18.
19 Norra Mälardalen, avdelning 19.
20 Norra Småland, avdelning 20.
25 Halmstad, avdelning 25.
26 Norrbotten, avdelning 26.
28 Umeå, avdelning 28.
32 Mellersta Norrland, avdelning 32.
41 Uppland, avdelning 41.
46 Märsta, avdelning 46 (flyg).
51 Sydöstra Sverige, avdelning 51.
55 Bohuslän/Dalsland, avdelning 55
88 Dalarna, avdelning 88.

EU:s blockad blir oerhört urvattnad

När det pågår ett krig i vår närhet som bröt ut precis när det vi uppfattar som det normala i vår värld efter två års pandemi höll på att bli just det normala, så känner man stor sorg i både sinne och hjärta. Givetvis går ens tankar till Ukrainas folk och på hur man kan hjälpa dem på bästa sätt.

Svenska Transportarbetareförbundet har aldrig tvekat när det gäller att ta ställning och agera solidariskt när det behövs. Därför beslutade vi oss direkt för att dels skänka pengar till Röda korset och Läkare utan gränser, dels till det ukrainska hamnarbetareförbundet och deras medlemmars familjer.

MAN KAN DOCK göra mycket mer än så som fackförbund tycker jag, och jag är stolt över att Transport varslat om blockad mot både ryskflaggade och ryskägda fartyg från den 1 maj.

Varför vänta till 1 maj kan man givetvis fråga sig? Jag tycker faktiskt att vi agerar klokt och med gott omdöme även där, vi vill ge de politiska krafterna chansen att samordna en blockad på EU-nivå. Vi vill även ge industrin och samhället i övrigt en chans att få hem redan beställda och betalda varor samt att hitta alternativa lösningar genom att handla och frakta varor utan rysk anknytning eller rysk inblandning.

> ”Utifrån denna extremt urvattnade blockad från EU så kommer jag i slutet av april föreslå vår förbundsstyrelse att vår blockad gällande ryska fartyg i svenska hamnar ska ligga kvar. Det kommer i alla fall få effekt för de fåtal ryska fartyg som anlöper Sverige.

NU VERKAR EU:S blockad bli oerhört urvattnad, på gränsen till löjlig.

Detta eftersom man bara avser blockera ryskflaggade fartyg och därmed utelämnar cirka 50 procent av den ryska handelsflottan som är bekvämlighetsflaggad.

Utöver det så ger man redan i förväg, dispens till cirka 80 procent av godset.

Utifrån denna extremt urvattnade blockad från EU så kommer jag i slutet av april föreslå vår förbundsstyrelse att vår blockad gällande ryska fartyg i svenska hamnar ska ligga kvar. Det kommer i alla fall få effekt för de fåtal ryska fartyg som anlöper Sverige.

AVSLUTNINGSVIS VILL JAG ändå försöka hitta lite positivt, mer än att våren är på gång.

I början på april så var jag inbjuden till en uppvaktning som förbundets Helsingborgsavdelning ordnade. Man uppvaktade medlemmar som varit med i förbundet 30 och 50 år på ett väldigt snyggt och trevligt sätt genom att ”tura” på Helsingör. Och man hade bjudit med medlemmarnas respektive också.

Det var oerhört trevligt att höra på dessa medlemmars historier och även känna deras stolthet över vårt förbund. Jag tycker flera avdelningar borde göra som avdelning 14 helt enkelt. Med ganska enkla medel går det att göra så mycket mer än att bara bjuda in dessa ytterst lojala medlemmar till ett representantskapsmöte.

Stor eloge till avdelning 14 för detta arrangemang.

OCH AVSLUTNINGSVIS, GREPPA fanorna och plakaten och gör vårt förbunds, Transports, röst hörd i förstamajtågen runt om i Sverige. I år ska vi ta igen det vi missat under pandemin och fira arbetarnas dag som den förtjänar, detta viktiga valår. ■

Tommy Wreeth är stolt ordförande för Svenska Transportarbetareförbundet.

1897

POSTTIDNING B
Transportarbetaren
Box 714, 101 33 Stockholm

DETTA ÄR EN ANNONS.

Transports

VALKOMPASS

Tycker ni som parti att fackförbund ska få utse skyddsombud?

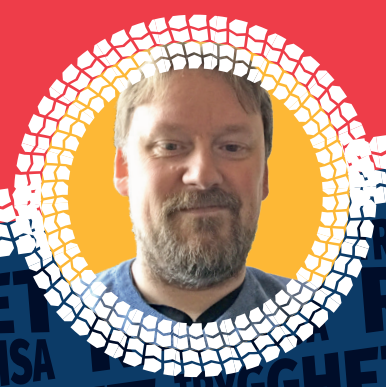
TRANSPORT TYCKER att skyddsombudet företräder alla arbetstagare på arbetsplatsen oavsett deras fackliga tillhörighet. En förutsättning för starka och trygga skyddsombud, och för att den svenska modellen ska fungera, är att facket väljer dem. Annars finns en risk att arbetsgivaren kan välja sina egna skyddsombud.

Partierna svarar

L *Ja*	KD *Ja*	MP *Ja*	V *Ja*
SD *Nej*	M *Nej*	C *?*	S *Ja*

? – Centerpartiet har inte svarat tydligt Ja eller Nej på frågan.

TRANSPORTS RIKSDAGSKANDIDATER

Joakim Borg
Avdelning 19

Johanna Bergsten
Avdelning 32

Claes Thim
Avdelning 5

TRANSPORT-ARBETAREFÖRBUNDET